

TRIBUNA CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 283-284 / martie 2015

Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Sâmbătă, 14 martie a.c., într-o atmosferă festivă și în prezența a peste 100 de persoane din țară și din străinătate, în eleganta sală de festivități a Primăriei din Sighetu Marmăției, a avut loc un moment istoric în viața comunității ucrainene din România: celebrarea în cadrul unei ample manifestări a 25 de ani de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România

Acum ne concentrăm energiile spre a realiza tot ce ne-am propus anul acesta, existând premise să ridicăm la un nivel superior activitatea noastră.

Masa rotundă dedicată celor 25 de ani de activitate a UUR - eveniment cu ample rezonanțe în viața ucrainenilor din România - a fost deschisă de dl Ștefan Buciuta, președintele

Harteányi, președinta Congresului European al Ucrainenilor și vicepreședinta Congresului Mondial al Ucrainenilor, dl Mychailo Ratușnyi, președintele Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare din Kiev, dna Alla Kendzera, șefa Secretariatului Asociației „Ucraina-Lumea”, dl Ivan Marocico, deputatul ucrainenilor în Parlamentul României, dl

Masă rotundă „25 de ani de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România“

(UUR), membră a Consiliului pentru Minorități Naționale.

Un sfert de secol în viața comunității ucrainene nu este o perioadă prea lungă. Majoritatea ucrainenilor din România există aici de sute de ani... Însă în cei 25 de ani de la înființare s-au schimbat multe lucruri în viața ucrainenilor din România. Dacă în timpul regimului totalitar, ucrainenii s-au aflat într-un accentuat proces de dispariție, fiind trecuți la „alte minorități”, în România democratică, după înființarea UUR, și-au refăcut, în mare parte, propria identitate națională.

Cultura a fost obiectul unor preocupări permanente ale UUR: an de an organizația noastră a sprijinit și promovat nenumărate proiecte culturale ale filialelor UUR, editarea de cărți și a presei ucrainene.

Festivalurile pe care le-am organizat s-au bucurat de o mare popularitate, nu numai în rândul ucrainenilor.

În ceea ce privește editarea de carte sub egida UUR, în 2014, intelectualii ucraineni au lansat în circulație cel mai mare număr de cărți publicate într-un an, peste 20 de titluri.

La capitolul „cultură” s-a încadrat și organizarea de mese rotunde, simpozioane internaționale, lansări de carte, expoziții, excursii, publicarea de cărți, întâlniri ale scriitorilor ucraineni cu cititorii.

Rezultatele pe care le-am obținut nu ar fi fost posibile dacă n-am fi avut lideri performanți și nu am fi beneficiat de sprijinul financiar al Guvernului României.

UUR. Acesta i-a invitat în prezidiu pe dl Spiridon Pralea, managerul Centrului Cultural din Sighetu Marmăției, reprezentantul Primăriei, și pe dna Jaroslava Harteányi, președinta Congresului European al Ucrainenilor și vicepreședinta Congresului Mondial al Ucrainenilor.

La propunerea dlui Ștefan Buciuta, publicul a păstrat un moment de reculegere în memoria liderilor ucraineni din România decedați în ultima vreme și a soldaților ucraineni căzuți la datorie pentru apărarea Ucrainei împotriva agresiunii prorusă.

În continuare, s-a dat citire mesajelor de felicitare adresate UUR de Excelența Sa dl Klaus Iohannis, președintele României, dl Bogdan Aurescu, ministrul Afacerilor Externe; mesajul Excelenței Sale dl Petro Poroshenko, președintele Ucrainei, a fost citit de deputatul Rădei Supreme a Ucrainei, Serhi Rudyk, prezent la aniversare.

Printre cei mai însemnați oaspeți prezenți la eveniment s-au numărat dna Jaroslava

Ghervazen Longher, președintele Uniunii Polonezilor din România, dl Paul-Jürgen Porr, președintele Forumului Democrat al Germanilor din România, dl Vasyl Nahirneak, președintele Asociației „Învățătură” din Verchovyna-Ucraina, care au rostit alocuțiuni, adecvate datei aniversare; dl Spiridon Pralea, managerul Centrului Cultural din Sighetu Marmăției, a prezentat mesajul primarului orașului Ovidiu Gheorghe Nemeș.

Participanții la dezbateri au dat unele informații referitoare la înființarea UUR, au vorbit despre colaborarea excelentă și parteneriatul existent între UUR și organizațiile altor minorități naționale sau despre proiectele comune ale UUR și unele organizații ucrainene internaționale.

Manifestarea dedicată celor 25 de ani de la înființarea UUR a fost marcată și printr-un spectacol impresionant. Formațiile artistice („Vocile Ronei” din Rona de Sus, „Vocea ucrainenilor” a filialei Caraș-Severin a UUR, Ansamblul de dansuri „Kozaciok” din Bălcauți, Ansamblul de dansuri al Institutului de Arte din Ivano-Frankivsk, Ansamblul de instrumente populare din Kolomyia) au oferit muzică și dans ucrainean de mare calitate. Lor li s-a alăturat cunoscuta solistă Lesea Horova (Lvov-Ucraina) care a prezentat un program de cântece ucrainene. Aplauze în tact au dat măsura puterii însuflețitoare a muzicii. A fost o seară memorabilă.

Ion ROBCIUC

Comunicat de presă
privind participarea domnului deputat
**Ion Marocico în delegația oficială care l-a însoțit
pe domnul Klaus Werner Iohannis,
președintele României, în vizita oficială în Ucraina**

În ziua de 17 martie 2015, a avut loc vizita oficială în Ucraina a domnului Klaus Werner Iohannis, președintele României, din delegația română făcând parte și domnul deputat Ion Marocico, reprezentantul Uniunii Ucrainenilor din România în Parlamentul României.

Programul vizitei a cuprins întreveneri cu președintele Ucrainei, domnul Petro Poroșenko, și cu prim-ministrul ucrainean, Arseni Iațeniuk, precum și depuneri de coroane de flori în memoria victimelor Holodomorului și a Euromaidanului.

Discuțiile s-au axat pe stadiul și perspectivele relațiilor dintre cele două țări, cu accent pe aprofundarea cooperării la nivel politic și pe dezvoltarea de proiecte de interes comun, pe disponibilitatea părții române de a împărtăși din experiența și expertiza acumulată în procesul de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană și, implicit, pe susținerea Ucrainei pe acest drum. În contextul ultimelor evoluții, a fost subliniată necesitatea aplicării neîntârziată și necondiționată a Pachetului de Înțelegeri de la Minsk, România conturându-se ca un factor activ în promovarea democrației și păcii în regiune. Totodată, a fost reiterată susținerea fermă a României pentru suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a Ucrainei.

Referitor la subiectul susținerii comunităților etnice, cei doi șefi de state au convenit să dea o mai mare vizibilitate comunității de ucraineni din România și, respectiv, de români din Ucraina, ele trebuind să devină un liant care să contribuie la consolidarea relațiilor bilaterale.

Președintele Ucrainei a apreciat în mod deosebit faptul că minoritatea ucraineană din România este reprezentată în Parlament și și-a exprimat satisfacția față de participarea domnului deputat Ion Marocico în delegația oficială care a efectuat această vizită. Domnia sa a mulțumit domnului deputat pentru implicarea și reacțiile ferme în favoarea susținerii Ucrainei, precum și întregii comunități de ucraineni pentru sprijinul exprimat în acest sens.

La rândul său, în numele comunității de ucraineni din România, domnul deputat Ion Marocico a oferit asigurări înaltului demnitar ucrainean pentru suportul total, și în continuare, a Ucrainei pe drumul liber ales, indiferent de cât de lung și de dificil se va dovedi a fi.

În contextul vizitei oficiale efectuate la Kiev, domnul deputat Ion Marocico transmite mulțumiri domnului Klaus Werner Iohannis, președintele României, pentru abordarea constructivă în relația bilaterală cu Ucraina, pentru reafirmarea susținerii și acordarea de expertiză statului vecin și prieten, precum și pentru deschiderea în tratarea și rezolvarea problemelor etnicilor ucraineni din România.

Ion MAROCICO,
deputat

Vizita oficială a Președintelui României, Klaus Iohannis, în Ucraina

Marti, 17 martie 2015, președintele României, Klaus Iohannis, a efectuat o vizită oficială în Ucraina la invitația președintelui Ucrainei, Petro Poroșenko.

După cum a relatat Administrația Prezidențială a Ucrainei, președintele Petro Poroșenko a declarat că, după întâlnirea cu președintele Klaus Iohannis, se va trece la o nouă etapă în relațiile ucraineano-române.

„Am convenit ca Comisia prezidențială comună să-și reia activitatea și să ținem următoarea ședință a acesteia cu prilejul vizitei mele

la București. După discuții pline de conținut, am definit direcțiile de colaborare de perspectivă în domeniile economico-comercial, energetic, ecologic, în transporturi, infrastructură și în alte domenii care vor avea rezultate foarte concrete și practice“, a spus Petro Poroșenko.

Președintele României, Klaus Iohannis, a reafirmat cu acest prilej susținerea față de asigurarea integrității teritoriale, suveranității și independenței Ucrainei, a transmis sprijinul ferm al României pentru continuarea parcursului european și democratic al Ucrainei.

De asemenea, președintele României a declarat că a convenit cu omologul său, președintele Ucrainei, să ofere o vizibilitate mai bună comunităților etnice, care trebuie să devină „un liant și un pod“ între România și Ucraina.

„Am convenit că trebuie să dăm o vizibilitate mai bună comunităților noastre etnice care trăiesc în România, respectiv în Ucraina. Ele trebuie să devină un liant și un pod în relațiile noastre. În acest sens, este nevoie ca mecanismele relevante pe linie guvernamentală să-și reia activitatea și să abordeze aspecte de actualitate“, a spus președintele Klaus Iohannis în cadrul conferinței de presă comune cu președintele ucrainean, Petro Poroșenko.

Ion ROBCIUC

Admiterea în Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” pentru anul 2015

Regulamentul de admitere a fost modificat prin Hotărârea Senatului Universitar din data de 13.02.2015 și astfel la proba de limba străină candidatul poate opta pentru una din următoarele discipline: Limba engleză, Limba franceză, Limba germană, Limba rusă și Limba spaniolă.

Condițiile legale și criteriile specifice pe care trebuie să le îndeplinească candidații sunt următoarele:

1. Condiții legale:
 - a) să aibă cetățenia română și domiciliul în România;
 - b) să cunoască limba română scris și vorbit;
 - c) să aibă capacitate deplină de exercițiu;
 - d) să fie declarați „apt” din punct de vedere medical, fizic și psihic;
 - e) să aibă vârsta de minimum 18 ani împliniți în cursul anului în care participă la concurs;
 - f) să fie absolvenți de liceu cu diplomă de bacalaureat; dovada absolvirii se face cu diplomă sau cu adeverință din care să rezulte faptul că au susținut și promovat examenul de bacalaureat;
 - g) să aibă un comportament corespunzător

cerințelor de conduită admise și practicate în societate;

h) să nu aibă antecedente penale sau să nu fie în curs de urmărire penală ori de judecată pentru săvârșirea de infracțiuni, cu excepția situației în care a intervenit reabilitarea;

i) să nu fi fost destituiți dintr-o funcție publică în ultimii 7 ani;

j) nu au desfășurat activități de poliție politică, astfel cum sunt definite prin lege;

k) îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 10 alin. (3) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

2. Criterii specifice:

a) să aibă vârsta de până la 27 de ani, împliniți în anul participării la concursul de admitere;

b) să fi obținut la purtare, în perioada studiilor liceale, media generală de minimum 8,00;

c) să nu fi fost exmatriculați pentru abateri disciplinare dintr-o instituție de învățământ;

d) să aibă înălțimea de minimum 1,65 m bărbații și 1,60 m femeile.

3. Candidații care se înscriu pentru locurile alocate distinct minorităților naționale vor depune la dosarul de recrutare și o adeverință/atestat emisă/emis de o organizație etnică, constituită potrivit legii, din care să rezulte fără echivoc apartenența candidatului la etnia respectivă.

4. După aprobarea numărului de locuri de către Ministerul Învățământului, am să vă transmit tabelul cu locurile aprobate pe fiecare specializare. În forma propusă pentru aprobare sunt prevăzute pentru:

1. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza“:

- 5 locuri pentru cei aparținând minorităților naționale;

- 9 locuri Rromi.

2. Școlile postliceale ale Ministerului Afacerilor Interne:

- 11 locuri pentru cei aparținând minorităților naționale;

- 19 locuri Rromi.

Cu respect,
Manyura Milan
Ministerul Afacerilor Interne

Mesaje de felicitare adresate UUR cu prilejul aniversării a 25 de ani de la înființare

*Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor
din România*

Stimate domnule Ștefan Buciuta,

Din însărcinarea și în numele Președintelui României, domnul Klaus Werner Iohannis, doresc să vă mulțumesc pentru invitația pe care ați avut amabilitatea de a o transmite Excelenței Sale, în vederea participării la manifestările prilejuite de aniversarea a 25 de ani de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România. Vă informez, cu regret, că agenda Domnului Președinte nu permite participarea la evenimentele pe care le veți organiza în perioada menționată.

De asemenea, vă asigur de deschiderea pentru dialogul cu Uniunea Ucrainenilor din România și vă transmit, totodată, aprecierea Excelenței Sale pentru contribuția tuturor minorităților din România la binele comun.

Vă doresc mult succes în îndeplinirea proiectelor importante pentru comunitatea dumneavoastră, rugându-vă să primiți expresia deosebitei mele considerații.

**Sergiu Nistor,
consilier prezidențial**

*Stimate Domnule Președinte,
Stimați membri ai Uniunii Ucrainenilor
din România,*

Congresul Mondial al Ucrainenilor vă felicită sincer cu prilejul marcării a 25 de ani de activitate a Uniunii Ucrainenilor din România care reprezintă cu demnitate comunitatea ucraineană în România.

De-a lungul unui sfert de veac, organizația voastră îi unește pe ucrainenii din România în vederea dezvoltării vieții obștești ucrainene, păstrării limbii și culturii ucrainene, a istoriei adevărate a poporului ucrainean, precum și a apărării intereselor Ucrainei și ale poporului ucrainean.

Dând o înaltă apreciere realizărilor voastre și contribuției la activitatea Congresului Mondial al Ucrainenilor îmi exprim mulțumiri și profundă recunoștință conducerii Uniunii Ucrainenilor din România în frunte cu președintele ei, dl Ștefan Buciuta.

Congresul Mondial al Ucrainenilor are speranța că strânsa noastră colaborare cu Uniunea Ucrainenilor din România va continua mai ales în direcția care pentru noi toți este, în prezent, cea mai importantă, și anume apărarea Patriei noastre spirituale - Ucraina de agresiunea Federației Ruse și pentru ca Ucraina să devină cât mai repede un stat în totalitate liber, suveran, democratic și european.

Congresul Mondial al Ucrainenilor dorește Conducerii și tuturor membrilor Uniunii Ucrainenilor din România, multă sănătate și succes în continuare și speră că acest jubileu vă va mobiliza spre obținerea de noi realizări.

Cu stimă,

**Evhen Choliij,
Președintele Congresului Mondial
al Ucrainenilor**

Stimați prieteni,

Vă rog să primiți felicitări cordiale cu prilejul sărbătoririi a 25 de ani de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România.

Uniunea dumneavoastră reprezintă cu demnitate comunitatea ucrainenilor din România, contribuind la consolidarea relațiilor de prietenie și bună vecinătate între popoarele noastre.

Îmi exprim sinceră recunoștință membrilor Uniunii Ucrainenilor din România pentru munca lor plină de sacrificiu în ceea ce privește păstrarea tradițiilor ucrainene și a identității naționale. Sunt convins că în pofida vremurilor complexe prin care trece poporul ucrainean, vom reuși împreună să rezistăm și să învingem.

Doresc întregii comunități ucrainene din România pace, bunăstare și noi realizări.

**Petro Poroșenko,
Președintele Ucrainei**

*Mult stimate doamne și mult stimați domni,
gazde și invitați ai manifestărilor,*

Vă rog să-mi permiteți ca în numele Asociației pentru legăturile cu ucrainenii din afara granițelor Ucrainei (Asociația „Ucraina-Lumea”) să vă felicit cu prilejul aniversării a 25 de ani de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România!

Realizările voastre sunt evidente. Un rezultat important și un cadou pentru această aniversare este organizarea seriei de acțiuni comune în România și Ucraina dedicate împlinirii a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko. Pe lista realizărilor la nivel de stat figurează victoria strălucită a formației de dansuri „Kozaciok” din satul Bălcăuți. Și acesta este doar unul dintre exemplele realizărilor voastre de când s-a înființat UUR. Datorită Acordului cu Uniunea Ucrainenilor din România, de mai mulți ani, Asociația „Ucraina-Lumea” colaborează strâns cu diaspora ucraineană în probleme de cultură și educație.

Sperăm că această dată importantă în viața Uniunii va constitui un pas însemnat în stabilirea unei noi spirale a dialogului între țările noastre, va consolida colaborarea internațională în domeniile cultural și educațional, va da un impuls suplimentar planificării și realizării unor acțiuni comune noi ale Asociației „Ucraina-Lumea” și Uniunii Ucrainenilor din România. Dezvoltând relațiile noastre, vom continua să informăm popoarele din Ucraina și România despre realizările creatoare, vom face schimburi de formații artistice, vom consolida legăturile între oamenii de cultură ai țărilor noastre, vom sprijini instituțiile de învățământ, vom contribui în continuare la îmbogățirea culturală și spirituală reciprocă.

În numele Prezidiului Asociației „Ucraina-Lumea” și al colaboratorilor ei dorim conducătorilor UUR, președinților și membrilor filialelor județene succes în continuare în nobile lor activități orientată spre deschiderea unor noi pagini în relațiile dintre popoarele română și ucrainean pe baza admirabilelor exemple de realizări în domeniul culturii și artei.

Vă dorim multă sănătate, bunăstare și putere pentru obținerea de noi realizări în întărirea relațiilor de prietenie și colaborare reciprocă.

Cu stimă,

**Ivan Draci,
Președintele Asociației
„Ucraina-Lumea”,
Eroul Ucrainei**

**Alla Kendzera,
Șefa
Secretariatului**

*Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor
din România*

Stimate domnule Ștefan Buciuta,

Am deosebită plăcere să adresez conducerii și membrilor Uniunii Ucrainenilor din România sincerele mele felicitări cu ocazia celebrării a 25 de ani de existență a Uniunii.

Ucrainenii din România au o importantă contribuție la dezvoltarea de ansamblu a societății, remarcându-se printr-o activitate de succes pe multiple planuri, inclusiv politic, economic și cultural. Comunitatea ucraineană, a treia minoritate a României din punct de vedere numeric, are o pondere semnificativă în evoluțiile din societatea românească.

Ministerul Afacerilor Externe, chiar dacă are atribuții restrânse în privința minorităților naționale de pe teritoriul României, urmărește cu atenție modul în care sunt respectate drepturile acestora, pornind de la ideea că situația minorităților naționale este organic legată de relațiile pe care România le dezvoltă cu țările de origine ale acestora.

În contextul actual, doresc să exprim speranța că evoluțiile dureroase la care asistăm de peste un an în Ucraina și care cu siguranță au afectat și Uniunea Ucrainenilor din România vor putea fi schimbate prin solidaritatea cu poporul ucrainean, dovedită limpede de comunitatea democratică internațională, din care face parte și țara noastră.

Adresând mulțumirile și aprecierile mele pentru modul profund și serios în care Uniunea Ucrainenilor din România coordonează activitatea minorității ucrainene, vă doresc succes în proiectele dumneavoastră de viitor.

**Bogdan Aurescu,
Ministrul Afacerilor Externe al României**

*Stimată comunitate ucraineană,
stimați oaspeți,*

Vă rog să primiți cele mai sincere felicitări din partea Ministerului Culturii al Ucrainei cu prilejul sărbătoririi a 25 de ani de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România.

Jubileul de 25 de ani este o dată care vorbește despre înalta maturitate civică și prestigiul ridicat al organizației.

Este semnificativ faptul că comunitatea ucrainenilor din România este foarte activă în păstrarea istoriei, culturii, tradițiilor și limbii ucrainene și că ea aspiră la unitatea poporului său și dezvoltarea legăturilor strânse cu reprezentanții altor naționalități.

Fie ca entuziasmul inepuizabil al reprezentanților organizației să fie pus și în continuare în slujba unor fapte bune în folosul întregului popor ucrainean.

Sunt ferm convins că relațiile creatoare și colaborarea fructuoasă între ucrainenii din România și Ucraina se vor dezvolta și pe mai departe.

Doresc stimatei adunări pace, bogăție sufletească, bucurie în suflete, numai bine și binecuvântare dumnezeiască Ucrainei și nouă tuturor!

Cu stimă și speranță în colaborare,

**A.M. Vitrenko,
Adjunct al ministrului Culturii Ucrainei
în probleme de integrare europeană**

Uniunea Ucrainenilor din România a fost înființată după Revoluția din decembrie 1989. La 28 decembrie 1989, Ștefan Tcaciuc a anunțat faptul că ucrainenii din București au hotărât să înființeze o organizație a ucrainenilor sub denumirea de Uniunea Ucrainenilor din România. Fondatorii acestei organizații au fost poeții și scriitorii ucraineni, membrii redacției ziarului „Novyi vik” (Veacul nou), al cărui redactor-șef a fost Covaci Ivan, actualul redactor-șef al aceluiași ziar, dar acum sub denumirea nouă de „Vilne slovo” (Cuvântul liber). Membrii fondatori l-au autorizat pe scriitorul Ștefan Tcaciuc să prezinte instanței de judecată lista membrilor fondatori și proiectul de statut al organizației. UUR a fost înregistrată la Judecătoria sectorului 1 din București, în baza hotărârii judecătorești nr. 262 din 14 februarie 1990. În aceeași perioadă au început să se organizeze și ucrainenii din celelalte regiuni ale României: Maramureș, Bucovina, Tulcea și Banat. Prima conferință a ucrainenilor a avut loc în Maramureș, la Sighetu Marmației, la ea participând 600 de delegați din toate satele și orașele cu etnici ucraineni și, bineînțeles, membrii fondatori din București. Descrierea detaliată a acestei conferințe a făcut-o dl Ivan Covaci într-un articol din ziarul „Vilne slovo”. După aceea, au avut loc conferințe regionale la Cluj, Tulcea și Lugoj. În conformitate cu Statutul organizației, au început să se înființeze organizații locale, în frunte cu birourile locale și președinții acestora. Delegații locali alegeau conducerea regională, adică comitetul, în frunte cu președintele.

Din organizațiile regionale făceau parte membrii din mai multe județe. De exemplu, din organizația regională a Uniunii Ucrainenilor Maramureș făceau parte membrii din județele Maramureș, Bistrița etc., din organizația regională a Uniunii Ucrainenilor Bucovina, făceau parte membrii din județele Suceava, Botoșani și Iași, din organizația regională a Uniunii Ucrainenilor Banat, cu sediul la Lugoj, făceau parte membrii din județele Arad, Caraș-Severin, Timiș, Bihor și Hunedoara. Din organizația regională a Uniunii Ucrainenilor Tulcea, făceau parte membrii din județele Tulcea, Constanța și Galați. La organizația din București s-au alipit și ucrainenii din Brașov. Ulterior, s-a votat să fie introdus în Statut articolul prin care se pot înființa organizații județene ale UUR. Astăzi există 12 filiale județene ale UUR: Arad, București, Botoșani, Caraș-Severin, Cluj, Iași, Galați, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș și Tulcea.

Uniunea Ucrainenilor din România este o organizație cu profil etnic, neguvernamentală și nonprofit, cu personalitate juridică dobândită în baza Legii nr. 246/2005, cu deplină autonomie (art. 2). Scopul fundamental al Uniunii Ucrainenilor din România constă în apărarea drepturilor privind exprimarea și promovarea identității etnice, lingvistice, culturale și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene.

ACTIVITATEA CULTURALĂ A UUR

UUR desfășoară o bogată activitate culturală. Anual, filialele județene, întocmesc un plan de acțiuni culturale care este apoi aprobat de Consiliul UUR și publicat în ziarele editate de UUR. Pe baza acestui plan și al altora, Prezidiul UUR întocmește bugetul, care mai apoi este trimis Guvernului României și în baza căruia Guvernul alocă bugetul UUR pentru anul viitor, pentru că organizația noastră nu se poate finanța din surse proprii. Anual Guvernul României alocă UUR o anumită sumă de bani, ca de altfel și celorlalte 18 organizații ale minorităților reprezentate în Parlamentul României. În ceea ce privește activitatea culturală, vreau să subliniez că doar anul acesta, au fost planificate 100 de acțiuni, din care aproape un sfert a fost deja realizat. Merită amintite câteva dintre acțiunile culturale mai importante ce se vor desfășura în decursul anului. La început de an, cu ocazia sărbătorilor de iarnă, între Crăciun și Anul Nou după

stilul vechi, în luna ianuarie, la Sighetu Marmației, Maramureș, se desfășoară *Festivalul de colinde și obiceiuri de iarnă la ucraineni*. În luna februarie se sărbătorește *Ziua limbii materne*. În luna martie sărbătorim *Ziua Internațională a Femeii* prin acțiunea *Rolul femeii ucrainence în păstrarea identității naționale*. În anul 2014 și în 2015, organizăm diferite acțiuni dedicate aniversării a 200 de ani de la nașterea marelui poet național al ucrainenilor Taras Șevcenko.

În lunile aprilie și iunie au loc etapele județene și națională ale *Concursului de recitare a poeziei ucrainene*. În această perioadă, au loc întâlniri cu poeți și scriitori de etnie ucraineană și prezentări de carte editată de UUR. În iunie se sărbătorește *Ziua Internațională a Copilului* prin concursuri de poezie, muzică și dans. Tot în iunie, după obicei, în județul Suceava, se desfășoară *Festivalul Interetnic „Conviețuiri”*, ajuns la ediția jubiliară 20. De asemenea, se organizează meciuri de fotbal pentru tinerii din județele Maramureș, Botoșani, Timiș și Suceava. În anul 2014, cu ocazia aniversării a 200 de ani de la nașterea marelui poet național al ucrainenilor, Taras Șevcenko, am organizat excursii la Kiev-Kaniv, pentru etnicii ucraineni din toate județele țării. În vara anului 2014, la Tulcea a avut loc prezentarea filmului documentar *Zadunaiska Sici*, cu participarea oaspeților din Ucraina, în frunte cu poetul, erou al Ucrainei, Ivan Draci. Filmul a fost produs de cunoscutul regizor ucrainean Valentyn Sperkaci. În localitatea Bocicoiu Mare, din județul Maramureș, a avut loc *Festivalul interetnic de muzică și dans*, iar la București, *Seară literar-culturală*. În alte localități în care locuiesc etnici ucraineni au fost organizate diverse acțiuni culturale. Un rol important în păstrarea identității culturale, îl au ansamblurile vocale și colectivele de dansatori, care participă la diferite festivaluri, concursuri, expoziții și alte acțiuni culturale.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ÎN LIMBA UCRAINEANĂ

Comisia de învățământ din cadrul UUR sprijină prin diferite mijloace tineretul care dorește să învețe limba ucraineană și chiar și pe părinții acestora, care doresc să-și îmbunătățească cunoștințele de limba ucraineană. De exemplu, la Tulcea și Baia Mare, organizăm la sediile UUR, cursuri de învățare a limbii ucrainene atât pentru copii, cât și pentru adulți. În județul Maramureș, în toate școlile din localitățile cu populație majoritară ucraineană, se studiază limba ucraineană ca disciplină de studiu, 3-4 ore săptămânal, iar la Sighetu Marmației funcționează Liceul Ucrainean „Taras Șevcenko”, unde aproape toate disciplinele de studiu se predau în limba ucraineană. În localitățile Lugoj din județul Timiș și Siret din județul Suceava, precum și în localitățile Valea Vișeului, Rona de Sus, Repedea și Poienile de Sub Munte din județul Maramureș, funcționează clase cu predare în limba ucraineană. La universitățile din București, Cluj-Napoca și Suceava există secții de limba și literatura ucraineană. Pentru sprijinirea învățământului în limba ucraineană, am editat și reeditat Caietul de scriere pentru clasele I și a II-a, ca material auxiliar, pentru învățarea limbii ucrainene, autorul căruia este consilierul pentru limba ucraineană de la Direcția pentru învățământ în Limbile Minorităților din cadrul Ministerului Educației și Cercetării Științifice, dna profesoară Elvira Codrea. De asemenea, am editat auxiliarul de limba ucraineană pentru clasa a IX-a, autor prof. Ivan Chideșciuc și auxiliarul pentru anul III de studiu, autori Serafima Kryhan și profesoarele din Suceava, Lucia Mihoc și Anca Ștubianu. În fiecare an acordăm ajutor financiar în organizarea și desfășurarea diferitelor concursuri și a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană. Cu această ocazie le dăruim participanților cărți editate de UUR, premii în bani și organizăm diverse excursii pentru premianți și participanți.

ACTIVITATEA PUBLICISTICĂ (EDITORIALĂ)

Ne străduim să publicăm toate lucrările autorilor de etnie ucraineană. Începând cu anul 2011 și până în prezent au fost editate 47 de cărți. De asemenea, UUR editează publicațiile „Український вісник” (Curierul ucrainean), al cărui redactor-șef este Mihai Mihailiuc, „Curierul ucrainean” (publicație în limba română), al cărui redactor-șef este Ion Robciuc, „Вільне слово” (Cuvântul liber), al cărui redactor-șef este Ivan Covaci, revista de literatură a scriitorilor ucraineni „Наш голос” (Glasul nostru), a cărei redactor-șef este Irina Moisei, revista pentru copii ucraineni „Дзвоник” (Clopoțelul), al cărui redactor-șef este Nicolae Corsiuc. Ziarele, revistele și cărțile editate de UUR sunt distribuite de filialele și organizațiile UUR. Oamenii pot veni la sediul acestora să citească presa și cărți în limba ucraineană.

VIATA SPIRITUALĂ A MINORITĂȚII UCRAINENE DIN ROMÂNIA

În Sighetu Marmației există Vicariatul Ortodox Ucrainean, care aparține de Biserica Ortodoxă Română. Suntem foarte încântați de faptul că, în Maramureș, s-au păstrat bisericile în care se slujește în limba ucraineană. De asemenea, în Banat sunt mai multe parohii ucrainene și Protopopiatul Ortodox Ucrainean la Lugoj. În Bucovina și în Maramureș, limba ucraineană poate fi auzită și în bisericile greco-catolice. Există Vicariatul Greco-Catolic Ucrainean, dar trebuie să specificăm faptul că, și în Bucovina, există câteva biserici ortodoxe ucrainene, cum ar fi Biserica Ortodoxă Ucraineană „Sfinții Petru și Pavel” din Suceava. Noi colaborăm cu bisericile în organizarea unor acțiuni comune, de asemenea și cu bisericile neoprotestante (penticostală, adventistă).

RELAȚII INTERNATIONALE ALE UUR

Colaborăm foarte bine cu Ambasada Ucrainei din București. De asemenea, avem relații strânse de colaborare transfrontalieră cu regiunea Transcarpatia. Organizația UUR - filiala Maramureș, a semnat un protocol de colaborare cu raionul Rachiv, din Ucraina, cu care desfășoară diverse proiecte comune. Avem în desfășurare proiecte transfrontaliere cu regiunea Cernăuți și cu raionul Verchovyna din Ucraina. Noi invităm foarte des artiști și ansambluri vocale din Ucraina, care participă la diverse festivaluri internaționale, ca de exemplu *Festivalul de colinde și obiceiuri de iarnă la ucraineni*, *Festivalul Interetnic „Conviețuiri”* la Suceava și Banat. Au fost invitați la noi echipe de fotbaliști, volebaliști și baschetbaliști din Ucraina. La rândul său, echipa de fotbal din Maramureș a participat la Campionatul de fotbal de la Drohobyci, Ucraina, la care a câștigat locul I.

UUR este membră a Congresului Mondial al Ucrainenilor (CKY), a Congresului European al Ucrainenilor (EKY) și a Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare (YBKP).

Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare a emis o medalie jubiliară „200 de ani de la nașterea poetului național Taras Șevcenko”, care a fost înmănată celor mai activi membri ai UUR, precum și redactorilor ziarelor ucrainene.

COLABORAREA CU EMISIUNILE RADIO ȘI TV ÎN LIMBA UCRAINEANĂ

Este foarte important pentru noi să contribuim la realizarea de emisiuni în limba ucraineană. În studiourile regionale din câteva orașe din România: Cluj-Napoca, Timișoara, Iași, Sighetu Marmației și Reșița există emisiuni radio săptămânale în limba ucraineană. Am militat pentru mărirea timpului de emisie al acestor emisiuni. În fiecare săptămână, televiziunea națională transmite emisiuni despre și pentru minorități. Avem în plan să susținem pe mai departe emisiunile în limba ucraineană pentru că acestea contribuie la o mai bună colaborare cu frații și surorile noastre din Ucraina, dar și cu alți ucraineni din diaspora.

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

A venit iar primăvara

Printre evenimentele tumultuoase din viața socială, încet-încet își face simțită venirea primăverii. Cu ploii mai dese, cu soare printre nori, iar în grădini și pe câmp cu ghiocei și brândușe care te îmbie la un zâmbet. Începutul primăverii este anunțat și prin cele două sărbători: 1 Martie și 8 Martie, sărbători atât de dragi, mai ales copiilor. 1 Martie - prima zi de primăvară calendaristică prilejuieste confecționarea mărișoarelor, primirea și dăruirea lor celor dragi, iar 8 Martie este Ziua Femeii, Ziua Mamei, fiindte cele mai dragi în viața copiilor.

Și în Rona de Sus se face simțită venirea primăverii în grădini, pe câmp și în pădure, iar în grădinițe și școli prin activitățile cadrelor didactice cu preșcolarii și elevii legate de primăvară. Am fost invitată să particip la o lecție deschisă la Grădinița din centru Rona de Sus, ținută de educatoarea cu gradul I Semeniuc Natalia, în prezența educatoarelor din raza întregii comune. Deși la pensie de câțiva ani buni, mi-a făcut mare plăcere să asist la o activitate integrată cu preșcolarii. De-a lungul anilor am asistat la multe activități ale educatoarei Semeniuc Natalia, la programe artistice, spectacole date în grădiniță, pe scenă, la concursuri cu echipa de dansuri a preșcolarilor la Sighetu Marmăției, obținând locuri fruntașe. Și de data aceasta, lecția deschisă ținută în cadrul temei anuale „Când, cum și de

ce se întâmplă”, cu subtema „În lumea celor care nu cuvântă” a fost foarte reușită. Folosind metode și procedee moderne, îmbinând munca pe grupe cu cea individuală, surprize și stimulente, mult material didactic, jocuri didactice, dramatizare, educatoarea Semeniuc Natalia a reușit o lecție de înaltă ținută, modernă. A actualizat-o în timp și anotimpul primăvara.

Faptul că aceste activități reușite se fac tot timpul o dovedesc materialele didactice expuse pe pereții sălii de grădiniță și pe măsuțe

realizate de dna educatoare, cât și de copiii la lecții practice. Munca unei educatoare cere suflet, pasiune. Cu asemenea entuziasm și pasiune muncesc și celelalte educatoare din Rona de Sus și Coștiui, Semeniuc Ana, Hoșciuc Olesia, Boiciuc Mihaela, Ulici Alina, Rusneac Liuba și Lavița Valerica. Și ele au sălile de grădiniță cu mult material didactic confecționat și fac activități atrăgătoare, pregătind copiii bine pentru intrarea la școală.

Doar o mică remarcă ar trebui făcută. În ultimii ani s-a făcut atâta mediatizare negativă la adresa școlii, încât educatoarele, învățătorii se tem să dea spectacole festive de Ziua Femeii, ca să nu fie suspectate că așteaptă cadouri. Până și Ziua Învățătorului a devenit un lucru banal, consemnat printr-un articol mic la ziar. Și când te gândești că orice om cu funcție cât de înaltă a trecut prin mâna educatoarei, a învățătoarei/învățătorului. Iar în Rona de Sus sunt zeci și zeci de cadre didactice care muncesc în cadrul învățământului din comună.

În calitatea mea de vicepreședintă a Organizației de femei a Uniunii Ucrainenilor din România doresc tuturor femeilor (educatoare, învățătoare, profesoare și alte meserii) viață plină de bucurii și realizări frumoase pe plan social și personal.

înv. Ileana DAN

Mesaj cu ocazia zilei de 8 Martie

În fiecare an, de 8 martie, în întreaga lume, se celebrează Ziua Internațională a Femeii, o zi cu o încărcătură aparte, care marchează lupta femeilor pentru drepturi, egalitate de șanse, nediscriminare și solidaritate, o zi în care trebuie, mai mult ca oricând, să conștientizăm ce înseamnă respectul și dăruirea.

Aruncând o privire în timp, vom înțelege că statutul pe care îl au azi femeile, s-a câștigat cu mari eforturi, înfruntându-se mentalități, constrângeri și amenințări. În 1857, de 8 martie, la New York, muncitoarele de la fabricile de textile au ieșit în stradă pentru a protesta împotriva condițiilor inumane de muncă, iar în 1908, 15.000 de femei au continuat seria de revendicări, cerând un program de lucru mai scurt, salarii mai bune și dreptul la vot. În 1909, Ziua Internațională a Femeii a fost marcată, pentru prima dată, la 28 februarie, pentru ca un an mai târziu, la Copenhaga, la conferința la care au participat peste 100 de femei din 17 țări, să se hotărască ca Ziua Femeii să fie sărbătorită în aceeași zi, peste tot în lume. Asupra datei de 8 martie s-a convenit, însă, abia după Primul Război Mondial.

De atunci și până astăzi, în întreaga lume, 8 Martie este ziua în care femeile sunt recunoscute pentru realizările lor, fără a ține cont de apartenența națională, etnică, lingvistică, culturală, economică sau politică. Este o zi specială pentru toate mamele, soțiile, surorile, fiicele sau colegile noastre, dar în egală măsură, și pentru noi, bărbații, pentru că le avem aproape.

Cu această ocazie, în calitate de reprezentant în Parlamentul României al comunității de ucraineni, transmit calde și sincere felicitări

tuturor femeilor, românce și ucrainence. Vă mulțumesc pentru devotamentul demonstrat în educarea copiilor și adolescenților, pentru efortul depus în promovarea limbii materne în familie și a valorilor tradiționale ucrainene în întreaga comunitate, pentru că, după cum se știe, „într-un cămin predomină totdeauna climatul pe care-l aduce și-l reprezintă femeia”. Vă apreciez, totodată, pentru realizările profesionale, pentru tăria cu care faceți față provocărilor și pentru efortul uriaș de a menține un permanent echilibru între familie și carieră. Vă doresc ca în casele dumneavoastră să domnească bucuria și împlinirea, pacea și bunăstarea, iar în inimi să aveți lumină și căldură, credință și fericire.

Nu în ultimul rând, vreau să fiu alături și de mamele și fiicele îndoliate din Ucraina, acum când țara trece prin grele încercări, în urma războiului din zona de est. Sper ca pierderile suferite de acestea să fie trăite cu demnitate și credință. Dumnezeu să ocrotească poporul ucrainean! Cu un gând bun, de compasiune și speranță, să ne amintim de jertfa supremă a unor semeni de-ai noștri pentru libertate și demnitate națională. Sunt ferm convins că eroismul tinerilor ucraineni le-a fost insufflat de o educație aleasă a acelor femei care le-au dat viață.

Mulțumindu-vă pentru tot ce ați făcut și faceți, vă adresez, stimate doamne și domnișoare, cele mai alese urări de bine și vă doresc o primăvară frumoasă, plină de bucurii și speranță. La mulți ani!

Ivan MAROCICO,
deputat UUR

La mulți ani, sărbătoriiilor din luna martie!

- ◆ Semciuc Victor, președintele filialei Botoșani a UUR, s-a născut la 2 martie 1956.
- ◆ Ardelean Hrin Iulia, profesoară de limba ucraineană, s-a născut la 6 martie 1939.
- ◆ Rițco Virgil, profesor, fost președinte al filialei Tulcea a UUR, s-a născut la 6 martie 1937.
- ◆ Herbil Ioan, lector univ. dr. al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, s-a născut la 9 martie 1975.
- ◆ Cega Gheorghe, profesor, s-a născut la 14 martie 1943.
- ◆ Hleba Gheorghe, președintele filialei Timiș a UUR, s-a născut la 15 martie 1954.
- ◆ Cozmei Ion, poet și traducător, s-a născut la 15 martie 1951.
- ◆ Pauliș Gheorghe, poet ucrainean, s-a născut la 19 martie 1939.
- ◆ Copoșciuc Larisa, contabilă, s-a născut la 24 martie 1986.
- ◆ Herbil Mihaela, lector univ. dr. al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, s-a născut la 25 martie 1977.
- ◆ Albiciuc Savana, educatoare, s-a născut la 27 martie 1953.
- ◆ Grigorciuc Lăcrămioara, profesoară, s-a născut la 29 martie 1973.
- ◆ Oprișan Elek, președintele Organizației locale UUR din Rona de Sus, s-a născut la 29 martie 1943.
- ◆ Ivan Mihaela, femeie de serviciu, s-a născut la 29 martie 1971.
- ◆ Corsiuc Nicolae, scriitor ucrainean, s-a născut la 30 martie 1950.

LA MULȚI ANI, MĂMICA MEA! SERBARE CU OCAZIA ZILEI DE 8 MARTIE

Serbarea a fost organizată de elevii clasei întâi, clasă la care predă dna profesoară pentru învățământul primar Dana Barbir. Mai specific faptul că dna Dana Barbir este și profesoară de limba ucraineană la clasa a VI-a.

Iată ce a spus eleva Maia Cosmiuc la începutul activității: „Mamă, ești iubire, măreție, viață și veșnicie!”

Dacă albul ghiocilor abia răsăriți ne strecoară în suflet bucuria și dacă în ochii noștri inundă iubirea, este pentru că purtăm în noi o părticică din mami.

Mărțișorul care se dăruiește la 1 martie are la origine un substrat religios, dar care a degenerat cu timpul într-o simplă galanterie. După urcarea pe tron a lui Constantin cel Mare și după ce a avut loc triumful Bisericii creștine, aceasta și-a manifestat deîndată rolul educator care a sugerat împărțirea bisericii în interior în pridvor, pronaos, naos și altar. Pridvorul (care era înainte neacoperit) se numea „locul de tânguire“, căci acolo așteptau oamenii care cereau să fie încreștinați. Actul premergător încreștinării era pocăința, urmată de spovedanie. Posteau vreme îndelungată, se tânguiu cu glas tare asupra păcatelor lor, stăteau zile și săptămâni întregi în acest pridvor, chiar de era ploaie, zăpadă, vânt, până când preotul, care le cunoștea viața, le permitea intrarea în pronaos, intrare ce se făcea cu mare emoție, în hohote de plâns și bucurie, temându-se totodată că nu sunt încă vrednici de a se apropia de Sfânta Maria. Ușa bisericii dintre pridvor și pronaos era făcută din două aripi ca să simbolizeze Vechiul și Noul Testament. Numai cu cunoașterea lui Dumnezeu prin evangheliștii Noului Testament puteau să fie pătrunse de sensul adânc al încreștinării lor.

Prinosul nostru de recunoștință este darul de preț ce-i oferim, iar gândul cel pur și curat ce-l purtăm, să ne unească.

Te-au cântat poezii, te cântă copiii, slăvind grija ta necontenită, nopțile nedormite la căpătâiul pruncilor, imensa ta bucurie de a trăi pentru a te dăru.

Mamelor, priviți-vă copiii!

Ascultați-i cu mândrie, apoi spuneți: „Acela e copilul meu!”

Elevii au recitat poezii și au interpretat cântece dedicate mamei. Punctul forte a fost scena „Primăvara“. Iată personajele: florăreasa, educatoarea, băiețelul Daniel, fluturașul 1, fluturașul 2, fluturașul 3, iepurașul grădinar, ghiocelul, vioreaua, toporașul, narcisa, zambila, brândușa, laleaua, păpădia, albina, copilul 1, copilul 2, copilul 3, copilul 4, copilul 5.

Fiecare mic artist era îmbrăcat într-un costum specific. Cu toate că sunt numai în clasa întâi, s-au descurcat de minune având în vedere că aveau mult de recitat. Se vede că s-a muncit mult și cu seriozitate.

Spre finalul serbării copiii au împărțit mămicilor felicitări de 8 Martie făcute de ei, iar educatoarea a dat tuturor mămicilor diplome de merit pentru cele mai bune mame.

S-a cântat apoi „Soarele de dimineață“: „Mamă dragă, ce-aș putea / Să-ți urez de ziua ta? / Bucurii, sănătate, / Mult noroc și spor în toate /

Pronaosul era „locul de ascultare“. Mai departe nu aveau voie să pătrundă. De acolo ascultau slujba și priveau săvârșirea slujbei, dar când începea Liturghia ieșeau afară: „Câți sunteți chemați pentru creștinare ieșiți...“ căci nu erau încă botezați. Când ajungeau la spovedanie, ca să fie recunoscuți față de cei ce încă nu se spovedeau, li se punea la încheietura mâinii ca o brățară, un șnur roșu, simbolul sângelui pe care Mântuitorul l-a vărsat pentru noi. După un timp, erau admiși să intre în naos, numit atunci „starea laolaltă cu credincioșii“. Acum puteau aprinde lumânări, puteau săruta icoanele și, când au făcut dovada de noua stare sufletească în care s-au îmbrăcat, erau împărțșiți. Ca semn că s-au împărțșit, li se lega tot la încheietura mâinii un șnur alb, simbolul sfințeniei. Aceste două șnururi împletite, alb și roșu, erau purtate de cei spovediți și împărțșiți în toată luna martie, căci toate aceste acte creștinești se împlineau în această lună care cădea întotdeauna în Postul Mare, atunci fiind perioada spovedaniilor înainte de Paști. De aceste două șnururi împletite, credincioșii își atârnavă o cruciuliță sau alte simboluri ale virtuților creștinești, ca inima (iubirea

La început de martie

Mărțișoare cu cele mai sincere urări de fericire și tinerețe veșnică tuturor cititoarelor și colaboratoarelor revistei noastre.

Curierul ucrainean

Să trăiești zile senine / Să mă poți crește pe mine / La mulți ani!”

Iată ce-au spus copiii la terminarea activității: „S-a sfârșit serbarea noastră / Suntem foarte mulțumiți / Că-n această zi frumoasă / Ați venit să ne priviți / Mame, vă dorim la toate / Bucurie, sănătate / S-aveți parte de mult bine / Și doar de zile senine!”

Dacă în clasa întâi fiind au făcut o serbare atât de frumoasă, cum va fi pe mai departe? Vom vedea. Eu le doresc succes la învățătură.

Kolea KURELIUK

Mărțișor

aproapelui) sau ancora (nădejdea), pe lângă cruce (simbolul mântuirii). Cu timpul, simbolurile creștine și-au pierdut înțelesul și a rămas numai ideea, adică obiceiul de a purta în luna martie o mică „bijuterie“, fără valoare, numită mărțișor. Tema micilor obiecte nu mai este crucea, ancora, inima, ci floarea, figură, corabie, coșar, coșuleț, pasăre, plic etc., susține Olga Greceanu în vasta sa lucrare „Mărturie în cuvânt și chip“, pagina 365-366, editată de Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, vol. II, 2011.

Eu aș contrazice un pic pe ilustra cercetătoare. Dacă mergem în piață, în preajma zilei de 1 Martie, vom găsi și mărțișoare cu simbolurile: cruce, ancoră, inimă, dar șnururile au rămas aceleași: roșu și alb.

Iată de unde provine obiceiul de a purta mărțișorul în cursul lunii martie. Merită perpetuarea acestui obicei pentru că are rădăcini creștine.

Gheorghe CEGA

FEMINIANA

Monologul este o discuție între soț și soție.
Aforism englez

Nu spun că femeile n-au caracter, mai degrabă el este altul în fiecare zi.
Heinrich Heine

Până nu plouă, fiecare acoperiș este bun, până nu vin oaspeți, fiecare femeie-i o gospodină bună.
Zicătoare veche

Se înțelege, dragul meu, că eu pot trăi din salariul tău, dar tu din ce ai să trăiești?
Zicală engleză

Dacă o văduvă vrea să se mărite, nimic n-o poate opri.
Proverb chinez

Nu vă căsătoriți în nici un caz:

Dacă ai să ai o soție bună, o să fii fericit, dacă va fi rea - o să devii filosof.
Socrate

Când femeile vor să facă din bărbat un mieluşel, ele îi spun întotdeauna că-i leu cu o voință de fier.
H. Balzac

Trei lucruri nu se pot încredința la trei:
Femeia - unui tânăr,
Secretul - unei femei,
Banii - în mâna unui necinstit.
Proverb arab

Punctuale sunt numai acele femei pe care nu le iubim.
Al.Dumas - tatăl

Când femeia îți vorbește, ascultă ce spune ea cu ochii.
V. Hugo

Selectate și traduse de Kolea KURELIUK

DREPT LA REPLICĂ

Am citit în numărul din luna februarie a „Curierului ucrainean“ interviul acordat domnului Mircea Crișan de către domnul Ștefan Buciuta, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, publicat sub titlul „Dorim să deschidem noi școli și grădinițe cu predare în limba ucraineană“, și am constatat cu surprindere că, dincolo de mesajul din titlu, acest articol ascunde de fapt, un virulent atac la adresa mea.

Surprinderea mea a fost cu atât mai mare, cu cât am remarcat că domnul Buciuta se pare că nu știe numele reprezentantului comunității ucrainene în legislativul român, ceea ce pentru noi toți ar trebui să reprezinte un important semnal de alarmă. Pentru a evita pe viitor diverse subtilități care ar putea crea eventuale confuzii nedorite, vă rog să îmi permiteți, stimate domnule Ștefan Buciuta, să vă amintesc că reprezentantul în Parlamentul României al Uniunii Ucrainenilor din România, organizație al cărei președinte sunteți, este subsemnatul, Ion Marocico.

De fapt, având în vedere tonul disprețuitor folosit la adresa mea pe parcursul interviului, consider că domnul Buciuta a evitat în mod intenționat să îmi pronunțe numele și a preferat să folosească apelativul „deputatul“ în mod peiorativ, pentru a da un sens depreciativ întregii mele activități. Faptul că sunt atacat direct și discreditat, dar fără a face referire completă la mine prin a mi se pronunța numele, spune foarte multe despre nivelul domniei sale de a-și asuma în totalitate și cu bărbăție cele afirmate.

Nu vreau să intru într-un război al declarațiilor, dar, în același timp, nu pot să rămân indiferent la mesajul pe care domnia sa, folosindu-se de funcția pe care o deține, dorește să-l promoveze în rândul comunității noastre, cu scopul evident de a-mi afecta imaginea. O astfel de atitudine din partea sa este dovada clară a unei incapacități de a gestiona în mod corespunzător activitatea comunității în ansamblu, preferând atacul, în detrimentul colaborării.

În acest context, apare preocuparea mea legitimă față de dezbinarea care este treptat indusă în rândul membrilor comunității, oameni de o calitate deosebită, tocmai de cel care ar trebui să lupte pentru unitatea și promovarea noastră. Astfel, din păcate, în loc să fim puternici, solidari, ancorați în valorile care ne-au caracterizat de-a lungul timpului, părem slabi și dezbinați. Ori, aceasta nu este imaginea reală a comunității noastre, ci este doar ceea ce domnul Buciuta își dorește! Dacă președintele UUR va continua pe această logică defectuoasă, va ajunge, de fapt, la a îndrepta această luptă de orgolii împotriva fiecăruia dintre noi, pentru că efectele negative ale mesajelor sale se vor răsfrânge asupra întregii comunități. Din păcate, și spun acest lucru cu o mare tristețe în suflet, atitudinea domnului Buciuta reușește să anuleze munca extraordinară a fiecărui ucrainean, indiferent dacă este din Maramureș, Tulcea, Suceava sau Timiș.

Totodată, a mă acuza fără o bază reală, a mă amenința cu „chematul la răspundere“ în fața Consiliului, în contextul în care însuși domnul Buciuta a ridicat la rangul de lege lipsa de trans-

parență în anumite probleme, în care eu aș îndrăzni „să mă amestec“, deși se pare că nu „mă privesc“, nu fac decât să pună într-o lumină proastă și absolut nedreaptă întreaga Uniune a Ucrainenilor din România, ceea ce este inacceptabil. Sau poate, domnul Buciuta are ceva de ascuns, și atunci se explică de ce a început să devină nesigur și să atace...

În plus, în încercarea de a se ține cu orice preț de funcția de președinte al UUR, domnia sa preferă să inventeze conflicte și să mă acuze de o posibilă candidatură. Ceea ce mi se pare foarte grav, este că, în primul rând, domnul Buciuta nu cunoaște Statutul UUR, în care, la articolul 22 se precizează foarte clar: „Poate candida pentru funcția de președinte al UUR persoana care a împlinit vârsta de 27 de ani, are o vechime neîntreruptă de cel puțin 5 ani în rândul membrilor UUR, cunoaște limba ucraineană și se bucură de prestigiu în cadrul comunității ucrainene“. Domnule Buciuta, dumneavoastră realizați câți potențiali contracandidați ați putea avea la următorul Congres? Sper, totuși, că o să aveți decența necesară și nu o să începeți campanii de denigrare la adresa tuturor.

Revenind la atacul dirijat în mod deliberat împotriva mea, mă văd nevoit să subliniez că cele afirmate de domnul Ștefan Buciuta în interviul de luna trecută, au pus într-o lumină proastă și activitatea Parlamentului României, domnia sa însinuând o oarecare neparticipare a deputaților la anumite momente din program. Am înțeles că domniei sale nu-i prea sunt pe plac procedurile democratice, dar a duce campanii negative până și la adresa legislativului român, unde a avut onoarea de a reprezenta comunitatea timp de două mandate, mi se pare prea mult.

În ceea ce mă privește, doresc să precizez că până în prezent, în cei doi ani de mandat parlamentar, am avut o activitate susținută, cu deplasări în teritoriu, cu peste 40 de luări de cuvânt, peste 20 de declarații politice și 80 de interpelări și întrebări, în urma cărora au fost aduse la cunoștința autorităților și rezolvate probleme concrete ale comunității noastre. La acestea se mai adaugă activitatea din cadrul comisiei și al grupului parlamentar din care fac parte, urmărirea îndeaproape a evoluției situației din estul Ucrainei și a scenei politice de la Kiev, precum și numeroasele comunicate de presă emise. Mai multe detalii pot fi găsite pe pagina de internet a Camerei Deputaților. De asemenea, tot de pe pagina Camerei Deputaților se poate constata cu ușurință că, în cele două legislaturi în care ne-a reprezentat în Parlament, mai exact timp de 7 ani, domnul deputat Ștefan Buciuta a avut doar 18 declarații politice și 12 interpelări, în mandatul 2005-2008, reușind performanța de a formula o singură interpelare!

În concluzie, consider ca fiind total nefondate și nejustificate acuzațiile care mi-au fost aduse, campania dusă de domnul Ștefan Buciuta având scopul clar de a-mi leza imaginea și de a-mi știrbi încrederea și credibilitatea câștigate până în prezent în cadrul comunității. Cred cu fermitate în valorile promovate până în prezent și îmi doresc ca, în continuare, comunitatea noastră să transmită un mesaj de unitate, dincolo de orgolii de moment.

Ion MAROCICO,
deputat

Taras Șevcenko

POMĂT CU VIȘINI LÂNGĂ CASĂ

*Pomăt cu vișini lângă casă,
În zumzet cărăbuși zburând,
Plugari cu plugul lor venind,
Pe drum cântând fete voioase,
Cu cina mame așteptând.*

*Cu toți cinează lângă casă,
Luceafărul a răsărit,
Se-ocupă fata de servit,
Iar mama sfat i-ar da la masă,
Dar tril în noapte s-a pornit.*

*Pe prispa casei, la culcare,
Măicuța pruncii-a rânduie;
În rând cu ei a ațipit.
Tăcere-i, doar privighetoarea
Și fetele n-au adormit.*

Traducere de Ion COZMEI

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu**

**Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“**

La Universitatea „Ștefan cel Mare“ din Suceava

Conferință studențească „Multiculturalism în Bucovina, etnoalimente 2015“ - comunitatea ucraineană -

Cu ocazia împlinirii a unui sfert de secol de la înființarea Universității „Ștefan cel Mare“ din Suceava (fostul Institut Pedagogic de trei ani din Suceava timp de 52 de ani!) aici s-au desfășurat o serie de activități.

La activitatea cu titlul de mai sus, a participat și subsemnatul, invitat fiind de dna conferențiar doctor inginer Ana Leahu de la „Facultatea de Inginerie Alimentară“, facultate organizatoare. Cum pe vremuri am fost student aici, am acceptat invitația cu mare plăcere.

Lucrările conferinței au fost deschise de dna decan, prof. dr. ing. Sonia Amarici, care după cuvântul de salut a specificat: „Toate culturile au farmecul lor, minoritatea ucraineană reprezintă o parte importantă care s-a implicat în zona toleranței bucovinene, în zona respectului reciproc“.

Dl ing. Boreşlaw Petraşuc, preşedintele Uniunii Ucrainenilor - filiala Suceava: „Este o onoare pentru noi să ne prezentăm și mulțumim doamnei decan pentru amabilitatea de a ne primi“. În continuare, a dat câteva date despre comunitatea ucraineană.

Profesor dr. Volodymyr Antofciuk (de la Universitatea „Iuri Fedkovyci“ - Cernăuți): „Ca profesor onorific la secția româno-ucraineană a Universității „Ștefan cel Mare“ din Suceava, sunt bucuros că sunt participant la o asemenea activitate, care este o adevărată tribună de prezentare a etniei ucrainene. Ne bucurăm că ne oferiți ocazia de a ne cunoaște. Noi, cernăuțenii, îl iubim pe Eminescu“.

Doamna Elena Torac, artist popular, a prezentat o expoziție de ouă încondeiate și a vorbit despre arta încondeierii ouălor.

Studenții Maria Habur și Nicoleta Daneliuc, au prezentat powerpoint „Comunitatea ucraineană din Bucovina“.

Au fost prezentate unele produse tradiționale ucrainene, cum ar fi: borșul de sfeclă roșie (ukrainskyi cervonyi borș) - studentul Nikola Adrian Mihiu, sarmale cu hrișcă (halușky, holubți) - studenta Larisa Leontică, clătite cu mac (mlynți z makom, nalysnyky z makom) - studenții: Lorena Huțanu și Paraschiva Ghiată, tocinei (deruny) - studenții: Andreea Popa și Olga La-

zurcă, răcitururi (studente) - studenții: Loredana Petrunec, Veronica Kolesnyk, Doina Ostafi, compot cu prune uscate (uzvar, kompot z ciornoslyv) - studenții Irina Puha și Leșinschi, colțunași (varenyky, pyrohy) - studenții: Elena Petronela Butnariu și Antonia Andreea Butnariu, prăjitură cu măr și morcov (iabluکو-morcviyani perih) - studenții: Maria Irimia și

Toate aceste produse au fost prezentate power point dar și „natur“ expuse pe mese, după care s-a trecut la degustarea preparatelor.

Menționez faptul că doamnele Felicia Grigoraș, Livia Fl. Grigoraș din Negostina și Livia

Bilețki din Siret, au ajutat la prepararea mâncărurilor o zi întreagă. A fost o zi de practică în laboratorul Facultății de Inginerie Alimentară.

A urmat un foarte frumos program artistic. Grupul vocal „Nadia“ al Școlii Gimnaziale din Călinești-Cuparencu, a interpretat cântecele „Usmiška vesny“, soliști - David Sanduleac (clasa a III-a) și Mădălina Ioanasciuc (clasa a IV-a) și „Ia ukrainocika“ - solist Mădălina Ioanasciuc.

Instructorul grupului, dna prof. Loredana Mândrișteanu (solistă cunoscută) a interpretat cântecele „Tece voda“ și „U moiemu nebi padala zirka“.

Grupul vocal „Vocile Negostinei“ (Negostina) instructor prof. Nicolae Cramar, a interpretat cântecele „Zelene jyto, zelene“, „Oi zasvity misiacenko“ și „Sadok vyşnevyi kolo chaty“.

Au evoluat magistral dansatorii formației de dans „Kozaciok“ de la Școala Gimnazială din Bălcăuți, instructor prof. Petru Șoiman.

A fost o activitate care și-a atins scopul cu prisosință.

Felicitări organizatorilor!

Dumitrița Homorean, lapte bătut (huslinka), 12 produse de post din seara de ajun a Crăciunului.

Felicitări participanților!

Kolea KURELIUK

Martie - luna lui Șevcenko

București. 11 martie 2015, zi frumoasă de primăvară. Pe malul lacului Herăstrău din București bustul lui Taras Șevcenko așteaptă să se întâlnească cu conaționalii din România.

La ora 14:00, a sosit un grup de ucraineni de la Ambasada Ucrainei în România în frunte cu Excelența Sa domnul ambasador Teofil Bauer și de la Uniunea Ucrainenilor din România, în frunte cu domnul Ion Robciuc, prim-vicepreședinte al acestei Uniuni și redactor-șef al revistei „Curierul ucrainean“.

Manifestarea omagială dedicată lui Taras Șevcenko a fost deschisă și moderată de dl Teofil Rendiuk, ministru consilier al Ambasadei Ucrainei din România.

În cuvântul său de deschidere, Domnia Sa a arătat că începând din anul 1991, pentru prima dată în istoria ei, Ucraina a devenit un stat liber, independent, suveran și stăpân pe soarta sa, recunoscut de toate țările lumii. Dacă Ucraina este astăzi liberă și independentă,

aceasta se datorează luptei necontenite duse de-a lungul veacurilor de ucraineni, la care a contribuit și poetul nepereche Taras Șevcenko, care și-a închinat întreaga viață pentru ca visul ucrainenilor să devină realitate.

Din nefericire, în zilele noastre Ucraina se confruntă cu lupta pe care o duc împotriva separatiștilor proruși din Donețk și Luhansk, care vor să se desprindă din teritoriul Ucrainei, fiind ajutați de Moscova. Militarii ucraineni care luptă împotriva acestora, jertfindu-și viața, sunt însuflețiți de cuvintele lui Taras Șevcenko „Luptați și veți învinge“, mottoul revistei „Curierul ucrainean“, editate de Uniunea Ucrainenilor din România.

Domnul ambasador Teofil Bauer a subliniat

Negostina. Primăvara debutează cu cea mai importantă lună din an pentru ucraineni. Este luna marelui geniu literar ucrainean Taras Hryhorovyci Șevcenko. În martie s-a născut și tot în martie s-a stins din viață, la doar o zi după ce și-a sărbătorit ziua de naștere, 9 și 10 martie.

În Negostina, județul Suceava se află din anul 1999, bustul Marelui Cobzar care a fost dăruit de Ucraina și tot muncitorii de acolo l-au amplasat în fața Căminului Cultural. În fiecare an s-au oprit în fața bustului numeroase delegații și personalități ucrainene. S-au depus coroane și flori în culorile steagului ucrainean și românesc. S-au recitat versuri din opera lui Șevcenko, s-au interpretat cântece pe versurile lui, cât și despre el, care exprimă cele mai adânci sentimente ale omului. Versurile lui sunt pline de jale, de tristețe, de dor, dar și de dragoste.

Duminică, 8 martie 2015, când se săr-

în cuvântul său că Ucraina omagiază ziua nașterii marelui tribun al poporului ucrainean în condițiile în care se confruntă cu lupta pentru integritatea teritoriului său, fiind sprijinită diplomatic, economic și militar de SUA și țările membre ale Uniunii Europene.

Domnia Sa speră că prin aderarea la Uniunea Europeană și NATO Ucraina va deveni un

stat democratic și prosper, iar cetățenii săi vor putea călători liber în țările UE fără vize.

Pentru realizarea acestui deziderat Ucraina este sprijinită de toate țările din Europa, inclusiv de România, țară vecină și prietenă cu care întreține relații diplomatice, politice, economice și culturale, care sunt în continuă creștere spre binele ambelor țări. Totodată, a mulțumit Uniunii Ucrainenilor din România, care este o punte de legătură între România și Ucraina, care sprijină constant și eficient Ambasada Ucrainei în realizarea obiectivelor ce stau în fața celor două țări.

De asemenea, a arătat că vizita oficială a ministrului Afacerilor Externe al Ucrainei, dl Pavlo Klimkin, la București, la 17 februarie

bătorește și Ziua Internațională a Femeii, la Negostina membrii organizației locale a UUR au participat la Sf. Liturghie din biserică la finalul căreia s-a făcut pomenirea lui Taras Șevcenko. În drum spre casă o parte dintre participanți de la biserică s-au oprit în fața bustului marelui poet. Grupul vocal „Vocile Negostinei“ a inter-

2015, va impulsiona actualele relații diplomatice între cele două țări.

Prim-vicepreședintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Ion Robciuc, a arătat contextul în care are loc astăzi omagierea marelui poet ucrainean Taras Șevcenko, când Ucraina luptă pentru integritatea teritoriului său, împotriva separatiștilor proruși în Donețk și Luhansk care

sunt sprijiniți de Rusia. Domnia Sa și-a exprimat speranța că poporul ucrainean va depăși această situație, fiind sprijinit în această luptă de toate țările lumii, inclusiv de România, țară vecină și prietenă.

Doamna Iaroslava Colotelo, vicepreședinta UUR și președinta filialei UUR din București a arătat că a fost impresionată de vizita a doi luptători ucraineni, răniți și în cârje, veniți direct de pe Maidanul din Kiev, în martie 2014, când în acest loc sacru pentru cetățenii români de origine ucraineană din București, am sărbătorit împreună a 200-a aniversare a nașterii mare-

lui poet ucrainean, Taras Șevcenko. Prin această vizită ei au arătat că poporul ucrainean luptă pentru ca Ucraina să devină o țară stabilă, democratică, prosperă.

Manifestarea s-a încheiat cu cântece pe versurile lui Taras Șevcenko, interpretate de ansamblul de cântece și dansuri „Zorea“ din București, fiind acompaniați de toată asistența prezentă.

Doamna Iaroslava Colotelo i-a invitat pe participanții la această festivitate să participe la inaugurarea noului sediu al filialei din București, situat în Piața Universității.

Mihai POCORSCHI

pretat două cântece „Dumy moi, dumy moi“ și „Zapovit“ („Gândurile mele“ și „Testamentul“). A fost prezent și dl președinte ing. Boreşlaw Petraşuc, filiala Suceava, dl prof. N. Cramar conducătorul grupului vocal, dl prof. I Chideşciuc, președintele organizației locale Negostina, dl prof. E. Fraseniu, dl prof. P. Şoiman, instructorul ansamblului „Kozaciok“, care au rostit cuvinte emoționante referitoare la viața și activitatea Marelui Cobzar, au depus vase de flori, iar toți cei prezenți au depus câte o floare de primăvară.

A fost o zi senină, luminoasă, iar soarele strălucea și trimitea razele sale în inimile celor ce simt ucrainește dovedind încă o dată că etnia ucraineană știe să conviețuiască în pace și bună înțelegere cu toți cetățenii României.

Felicia GRIGORAŞ

„Sărbătoarea Limbii Materne“ la Șerbăuți

În data de 21 februarie 2015, începând cu ora 10, la Căminul Cultural din localitatea Șerbăuți din județul Suceava, s-a desfășurat concursul interjudețean „Sărbătoarea Limbii Materne“. Organizatorii manifestării, aflate la cea de-a opta ediție, au fost Școala Gimnazială din Bălcăuți, în colaborare cu ISJ Suceava, UUR Suceava, Școala Gimnazială din Șerbăuți, Primăria comunei Șerbăuți și Centrul Cultural Bucovina. Concursul este cuprins în Calendarul activităților educative de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și se adresează elevilor ciclului preșcolar, primar, gimnazial și liceal, care provin din școlile în care se studiază limba ucraineană de pe întreg teritoriul României.

Argumentele pe care le-au folosit cele două coordonatoare, Lăcrămioara Grigorciuc și Anca Știubianu, în inițierea acestui proiect au fost următoarele: „Necesitatea implementării unui astfel de proiect constă în faptul că mai mult de jumătate din limbile lumii sunt pe cale de dispariție, iar promovarea, recunoașterea și utilizarea limbilor materne reprezintă o prioritate de nivel mondial. Limba maternă reprezintă identitatea națională și culturală a individului și este una dintre dimensiunile fundamentale ale ființei umane. Dat fiind faptul că suntem vorbitori de limbă maternă, dorim ca prin această activitate să contribuim la conservarea și promovarea specificului etnic și cultural. În conceperea acestui proiect am pornit și de la pre-

Concursul a început în noiembrie 2014, încheindu-se în luna februarie a.c., când a avut loc competiția finală structurată pe patru secțiuni: eseu, creații ale elevilor, costum popular, program artistic.

Proba de imaginație, creativitate și originalitate intitulată „Eu și cuvântul sau joaca de-a creația“ le-a dat elevilor posibilitatea să-și prezinte propriile „produse literare“ având ca tematică limba maternă, localitatea natală, trecutul familiei, credința religioasă, contribuind, astfel, la dezvoltarea creativității și a abilităților de comunicare. Creațiile elevilor au fost citite și jurizate de un juriu din Suceava, format din Eusebie Frăseneiuc, profesor de limba și literatura română și ucraineană, traducător; Ioan Chideșciuc, profesor de limba și literatura română și ucraineană, prozator, critic literar, jurnalist, folclorist; Antoneta Crainiciuc, profesoară de limba și literatura ucraineană. Cel de-al doilea juriu de la această probă a fost de la București: Irina Moisei, redactor-șef la „Naș holos“, Mihai Mihailiuc, redactor-șef la „Ukrainskyi visnyk“ și Mihai Traista, membru în colegiul redacțional al celor două publicații bucureștene. „Mulțumim organizatorilor pentru încrederea acordată redacției revistei „Naș holos“, încredințându-ne evaluarea lucrărilor participanților. Am evaluat toate lucrările înscrise în concurs ca și cum erau materiale scrise pentru publicare. Sperăm ca din rândul concurenților de astăzi, să apară noii noștri colaboratori. Ca sugestie pentru organizatori, ar fi bine ca

aceștia să introducă în regulamentul de jurizare o discuție liberă a concurenților cu jurații pentru o mai bună și mai obiectivă evaluare“ - au precizat reprezentanții revistei „Naș holos“.

La secțiunea *Eseu* intitulat „Limba ucraineană în școala mea“ (însoțit de imagini prelucrate în power point) au participat patru echipe: de la școlile primare din Dragomirești și din Știuca, județul Timiș, de la Școala Gimnazială din Bălcăuți, județul Suceava și de la Colegiul „Lațcu Vodă“ din Siret. Ele au prezentat activitățile educative realizate în cadrul orelor de curs și în cadrul activităților extrașcolare în ceea ce privește studiul limbii materne în școala în care învață. Juriul la această secțiune a fost format din Lucia Mihoc, profesoară de limba și literatura română, președinta Organizației de Femei a UUR, Georgeta Ștefan, profesoară de limba și literatura ucraineană, Sebastian Frăseneiuc, profesor de limba engleză și reprezentanții revistei „Naș holos“.

A treia secțiune - *Costum popular* - a încercat să scoată la lumină costume populare ascunse în lada de zestre a buniciei. Astfel, concurenții au adus în fața juriului și publicului interesat de astfel de gen de manifestări adevărate nestemate ale portului ucrainean de altădată. Juriul acestei secțiuni a fost format din Felicia Grigoraș, educatoare, Boreslaw Petrașuc, președintele UUR - filiala Suceava și Ilie Sauciuc, inspector al ISJ Suceava. Au participat elevi din trei județe: Botoșani, Maramureș, Suceava.

Ultima probă a concursului - *Moment artistic* - a cuprins creații ale folclorului ucrainean, de preferință local (cântece, dansuri populare, obiceiuri), precum și creațiile literaturii ucrainene (poezii, miniscenete, dansuri tematice, cugătări, aforisme etc.). Anul acesta au participat în cadrul acestei probe grupurile „Bucovynka“ - Bălcăuți, „Izvorășul“ - Izvoarele Sucevei, „Vino-ciok“ - Șerbăuți, „Nadia“ - Călinești-Cuparencu, „Vyșyvka“ - Colegiul Național „Mihai Eminescu“ Suceava. Au recitat poezii din lirica ucraineană elevi de la școlile din Bălcăuți, Negostina, Vășcăuți, Brodina de Sus, Izvoarele Sucevei, Ulma, Lupcina, Șerbăuți, Călinești-Cuparencu, Călinești-Enache, Botoșenița Mare, Siret, Suceava. Au răsunat cântece ucrainene vechi, dar și actuale.

Juriul concursului a fost format din: folcloristul și traducătorul Ioan Chideșciuc (președintele juriului), Eusebie Frăseneiuc, profesor de limba și literatura română și ucraineană, traducător, Nicolae Cramar, profesor de muzică, Zircă Ianoș, instructor al Ansamblului „Kolomyika“ - Siret, părintele Mihai Cobziuc, Maria Habur, studentă și Petru-Ștefan Șoiman, instructor al Ansamblului „Kozaciok“ din Bălcăuți.

Prezentarea spectacolului a fost realizată de Lăcrămioara Grigorciuc, profesoară de limba și literatura română la Școala Gimnazială Bălcăuți. Coprezentatori au fost elevii Odoviciuc Mădălina și Olariu Alexandru.

Elevii premiați au primit diplome, cărți și dulciuri din partea UUR. Menționăm că și costurile pentru deplasarea elevilor la concurs și

misa că mulți dintre elevii noștri sunt talentați, dar talentul trebuie descoperit și cultivat. Din păcate, multe talente se risipesc... încercăm prin acest proiect să limităm această risipă. Considerăm că prin derularea acestui proiect beneficiarii lui vor avea prilejul de a conștientiza și promova bogăția, frumusețea limbii ucrainene și de a cultiva respectul pentru valorile proprii culturale“.

Obiectivul general al proiectului este „atragera tinerilor aparținând minorității ucrainene în activități comune menite să promoveze afirmarea identității culturale, ca fundament al dezvoltării viitoare a cetățeanului european“, iar dintre obiectivele specifice amintim: promovarea valorilor ucrainene autentice; evidențierea contribuției limbii ucrainene la patrimoniul cultural universal; cultivarea respectului și prețuirii față de valorile înaintașilor; stimularea dorinței de a le îmbogăți prin creații proprii; dezvoltarea gândirii și imaginației elevilor; lărgirea orizontului lor cultural; motivarea gustului artistic; cultivarea discernământului artistic; întărirea parteneriatelor dintre școli, autorități locale și reprezentanții comunității ucrainene din țară în vederea dezvoltării și promovării bunelor relații; dezvoltarea comunicării sociale prin activități în echipă.

pentru asigurarea mesei au fost suportate de UUR.

Activitatea a debutat cu păstrarea unui moment de reculegere în memoria victimelor din Ucraina.

(Continuare în pagina 11)

Convalia HREHORCIUC

Vineri, 27 februarie, filiala Satu Mare și organizația locală Micula a Uniunii Ucrainenilor din România au marcat Ziua Internațională a Limbii Materne, ocazie cu care a fost inaugurat și sediul organizației Micula a UUR.

Sărbătoarea limbii materne a fost marcată la Centrul cultural-turistic din Micula la care au participat copiii de la grădinița cu predare în limba ucraineană și elevii școlii gimnaziale, împreună cu dascălii și părinții lor. Manifestarea culturală a fost deschisă cu intonarea imnurilor României și Ucrainei, după care Liuba Horvat, secretar general al UUR, l-a poftit să deschidă oficial manifestarea pe Macioca Mihai, președintele filialei Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România. La manifestare a luat parte și președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Ștefan Buciuta, care a salutat inițiativa organizării acestui eveniment de suflet pentru ucraineni la Micula, deoarece aici există cea mai mare comunitate de ucraineni din județ și mai ales că, de azi, ucrainenii au posibilitatea să se întâlnească și să organizeze diferite acțiuni la noul sediu al organizației locale UUR Micula, al cărei președinte este Vasile Buciuta.

La eveniment au mai participat și cadrele didactice de la școala din Micula, domnul director al școlii, Gellert Șandor, Doboș Csabo, dar și dna director Maria Șteșco, directoarea adjunctă a școlii, care au luat cuvântul subliniind faptul că copiii ucraineni au posibilitatea păstrării limbii materne și a identității lor etnice și că Uniunea Ucrainenilor din România face eforturi pentru susținerea acestui lucru. Cu această ocazie, celor doi directori le-a fost înmănat și carnetul de membru de onoare al Uniunii Ucrainenilor. Carnetul de membru i-a fost acordat și dnei profesor Loredana Morar, cea care, chiar dacă e româncă, se implică întotdeauna în activitățile organizate de UUR. La acțiune a mai participat și dl Anițaș Ioan, redac-

Inaugurarea noului sediu al organizației locale Micula a UUR

tor la ziarul sătmărean „Informația zilei“, cel care participă la toate evenimentele organizate de filiala Satu Mare a UUR și care prin articolele sale face cunoscută activitatea filialei și viața culturală a ucrainenilor din județ.

Programul cultural-artistic organizat de vicepreședintele filialei Satu Mare a UUR, Horvat Liuba, prezentat de preșcolarii și elevii ucraineni din Micula, pregătiți de educatoarea Adriana Horvat și profesoarele Tcaci Nicoleta și Loredana Morar, a bucurat inimile celor care au participat la acțiune. Tot în cadrul festivității au fost prezentate lucrări despre importanța și rolul păstrării limbii materne, pregătite de copiii școlii, iar poeziile recitate despre și în limba maternă de către aceștia, au demonstrat că în Micula se păstrează limba maternă, există o implicare a comunității ucrainene în promovarea identității culturale, a tradițiilor moștenite. Acest lucru se datorează în primul rând cadrelor didactice care sădesc în inima elevilor dragostea pentru limba maternă și, nu în ultimul rând, activității filialei sătmărene a UUR și organizației locale Micula, care prin activitățile desfășurate promovează cultura ucraineană, astfel putându-și păstra identitatea culturală și etnică.

După încheierea evenimentului de la Centrul cultural-turistic, participanții au fost invitați la sediul local al UUR Micula, unde a avut loc festivitatea de înmănanare a diplomelor de participare, cărților, pixurilor, calendarelor UUR și

dulciurilor pentru copiii aduse de președintele UUR, Ștefan Buciuta. Iată lista copiilor care au participat la inaugurarea sediului din Micula: Szenuka Samira, Hanțig Ionuț, Bilan Ana-Maria, Bilan Diana, Clipei Elisei, Oancea Maria, Țițoc Ruben, Pop Michael, Vășăian Avram, Cut Timotei, Țiaruc Florica, Cut Alexandra, Mașnița Pavel, Szenuka Darius (cel care a recitat cel mai frumos și care a participat și la concursul de poezii de la Sighet), Țariuc Rebeca, Țiudic Renata, Donca Emanuela, Vășăian Benjamin, Turcin Natașa, Preala Onisim, Clipei Samuel.

Diplome, cărți, calendare și pixuri au fost acordate și cadrelor didactice și directorilor școlii din Micula pentru susținerea și implicarea în activitățile organizate de ucraineni. Diplomele și cadourile au fost înmănate de către președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Ștefan Buciuta, care le-a mulțumit organizatorilor pentru implicarea în acțiunile UUR.

Cu această ocazie a fost inaugurat noul sediu din Micula, proprietate a Uniunii Ucrainenilor din România, la care au participat cu toții, membrii UUR, copiii cu părinții și unele cadre didactice din comuna Micula, județul Satu Mare.

Liuba HORVAT,
secretar general al UUR

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

Sărbătoarea limbii materne

Suntem obișnuiți să sărbătorim zilele de naștere, sărbătorile de peste an, la fel cum ar trebui să fim obișnuiți cu sărbătorirea limbii materne. O astfel de sărbătoare nu este trecută într-un calendar, ea ar trebui să fie prezentă în sufletul oricărui om.

În fiecare an, la data de 21 februarie în întreaga lume are loc sărbătoarea limbii materne. Această sărbătoare își propune dezvoltarea tradițiilor lingvistice și culturale din întreaga lume, regăsirea rădăcinilor și repunerea în drepturi a vechilor tradiții populare.

Dar ce este de fapt limba maternă? Ce înseamnă ea pentru noi? Poate că aceste întrebări sunt menite de a ne da răspunsul care nu face altceva decât să ne introducă în adâncul sufletului omenesc și să ne lege de locurile natale. Limba maternă este strâns legată de locul unde ne-am născut și în special de locul unde am crescut, de asemenea, ea este asociată atât cu primii noștri pași, cât și cu primele noastre cuvinte. Născându-ne într-un anumit spațiu lingvistic putem spune că noi ne naștem cu o anumită limbă, această limbă nu e altceva decât limba părinților și a bunicilor noștri. De asemenea, putem afirma că limba maternă este cea care ne introduce ușor în tainele lumii; primele noastre descoperiri legate de ceea ce ne înconjoară sunt în strânsă legătură cu primele noastre cuvinte. Ce poate fi mai frumos decât să te exprimi în limba sufletului tău, a gândurilor tale și a sentimentelor tale?

Cel mai adesea limba maternă poate fi comparată cu o floare, dacă nu o îngrijești ea se va ofili și se va usca, asemeni și limba maternă,

dacă nu o vorbești cu timpul o vei uita și ea se va pierde, fiind de cele mai multe ori înlocuită cu o altă limbă. Cândva un poet român spunea că „Mult e dulce și frumoasă/ Limba ce-o vorbim/ Altă limbă armonioasă/ Ca ea nu găsim“ și mare dreptate avea. Ce altă limbă poate fi mai dulce și mai armonioasă decât limba maternă? De aici am putea deduce că limba fiecărui popor este specială prin ea însăși, nicio altă limbă nu o întrece, ea este limba unei națiuni în care fiecare individ se identifică cu celălalt prin faptul că vorbesc o limbă comună, limbă care îi leagă de originile lor.

Ucrainenii din Suceava și Botoșani au întâmpinat ziua de 21 februarie cu multă dragoste și respect față de iubita lor limbă ucraineană, prin organizarea unui concurs intitulat „Sărbătoarea limbii materne“, ei s-au adunat cu mic cu mare într-un sat frumos cu oameni frumoși și foarte primitori (Șerbăuți). Aici fiecare dintre cei prezenți a încercat să arate cât de mult prețuiește limba ucraineană. S-au adunat copii, s-au adunat profesori și s-au adunat oameni ai satului care și-au lăsat toate treburile deoparte și au venit cu bucurie în suflet pentru a sărbători așa cum se cuvine o zi atât de importantă. Copiii au încercat prin cântece, poezii, scenete și dansuri să arate cât de mult își iubesc limba lor maternă, ucraineană. Desigur acest eveniment nu ar fi fost posibil fără sprijinul Uniunii Ucrainenilor din România, filiala Suceava, al Inspectoratului Școlar Județean din Suceava, precum și al Școlii Gimnaziale din Bălcăuți.

Maria HABUR,
studentă la Universitatea
„Ștefan cel Mare“ din Suceava

„Sărbătoarea Limbii Materne“ la Șerbăuți

(Urmare din pagina 10)

Tot în cadrul concursului a avut loc și prezentarea manualului de limba ucraineană pentru clasa a II-a, avându-le ca autoare pe Serafyma Kryhan, Lucia Mihoc și Anca Știubianu.

Surpriza concursului a fost un moment teatral bilingv pregătit de doamna profesoară Lăcrămioara Grigorciuc. A fost pus în scenă un fragment din cartea „Printesa“, scrisă de Vasyl Dovhyi după nuvela cu același nume de Olha Kobyleanska. Traducerea din limba ucraineană aparține lui Ivan Chideșciuc.

Amintim că în Conferința Generală UNESCO din 17 noiembrie 1999, data de 21 februarie a fost proclamată Ziua Internațională a Limbii Materne, prin care se promovează recunoașterea și utilizarea limbilor materne din lume, în special a limbilor grupurilor minoritare. Începând din 2000, ziua de 21 februarie se marchează drept Ziua Internațională a Limbii Materne. Statele membre UNESCO s-au angajat să contribuie la protecția și revigorarea bogatei diversități culturale prin promovarea limbilor ca formă de comunicare, interacțiune și înțelegere între popoare diferite. În prezent, potrivit statisticilor oficiale, mai mult de jumătate din limbile lumii sunt pe cale de dispariție.

În știința literaturii, demult a devenit axiomatică afirmația conform căreia o operă literară are valoare și este viabilă dacă ea a apărut pe baza unei întâmplări reale și, cu atât mai mult, trăite de autorul însuși. Transfigurarea „materia- lului brut“ într-o creație artistică izbutită depinzând de dramatismul întâmplării, de sensibilitatea scri- torului, în special, de înzestrarea sa artistică. Cu timpul, intensitatea sentimentelor trăite de autor, de regulă, scade, ba poate să apară momentul când acestea devin „amintiri“, ce-i drept, intime și emoționante. Dacă scriitorul va purcede la transfigurarea artistică a întâmplării curând după producerea acesteia, „urmele“ ei în operă vor fi mai „proaspete“ atât în structurile

fabulei, cât și în afectivitatea scri- torului. Transfigurarea artistică a întâmplării la o distanță mai mare în timp, este privată de aspectele „prospețimii“, în realizarea ei defi- nitorie devine abordarea literară, scriitorul manifestând o anume consonanță a trăirilor sale cu acelea ale altor confrăți și, în mod involuntar, își „măsoară“ trăirile proprii cu cele ale confrăților, ceea ce în mod firesc duce la tot felul de aso- ciații de idei, teme, modele poetice, procedee artistice etc., adică în cel de al doilea mod de transfigurare artistică a întâmplării reale în „la- boratorul“ creator al scriitorului resimțită devine ficțiunea.

Fenomenul consonanțelor indi- viduale ale lui Șevcenko cu temele, subiectele și modelele literaturii europene și universale este cunos- cut astăzi, acesta făcând parte din sfera cercetărilor intertextuale.

În articolul de față, sunt abor- date două ipostaze, după cum s-ar părea, nerelevante de literați, ale motivului universal *nuntă-moarte*, existente în poezia anilor de sur- ghiun a poetului național ucrainean (1847-1857), detaliindu-se și com- pletându-se în acest fel mult dez- bătuta problemă a legăturii creației sale cu folclorul național.

În poezia Batista (Fortăreața Orsk, 1847), Șevcenko prelucrează motivul universal al morții eroului liric, transfigurate metaforic în nunta acestuia, în cazul de față, a cazacului, drept „compensare“ a netrecerii de către protagonist în timpul vieții sale a pragului ritual îndătinat al nunții reale. Cum îi este propriu, de obicei, poetul ucrainean „înveșmântează“ modelul poetic arhetipal carpatic cu realități istorice și datini central ucrainene, ceea ce dă măsura prelucrării creatoare a temei folcorice: din voia Domnului sau a sorții, fata orfană crescută ca slujnică la străini îl îndrăgește pe fiul văduvei [= o constantă tema- tică a folclorului ucrainean - I.R.], și amândoi „ca porumbelii gân- gureau sub lună/ Și ziua Precistei doreau să vie./ Să meargă la altar, la cununie“ [1/ După Sfânta Marie, 15 august, se isprăveau muncile agricole de vară și începea sezonul nunților, 2/ aluzie la îndătinata

invitare, prin cântece de nuntă, a Maicii Preciste „să vină să por- nească nunta“ - I.R.]. A venit și ziua așteptată, „Dar în Cihirin [= reședința hatmanului Ucrainei, Bohdan Hmelnyțkyi - I.R.] și-n Ucraina toată./ Năprasnic clopotele vuietară/ Și pe flăcăi la oaste îi chemară/.../ Pe cai flăcăii șeaua prind să pună/ Și spada s-o ascută, că la nuntă/ Petrecerea de sânge va fi cruntă“ [= exprimarea metaforică a deznodământului tragic, asemeni „nunții“ sângeroase a oștenilor din *Cântecul despre oastea lui Igor* - I.R.]. În consecință, „În dimineața aceea/ Goarne răsunară./ De cu noaptea-n cap flăcăii/ Glorioși ple-

La vrăjmașa casă“ [opозиția dintre viața dusă „acasă“ și aceea „printre străini“, atestată pregnant în fol- clorul ucrainean, la Șevcenko do- bândește noi valențe în zugrăvirea unor acțiuni epice ori stări sufle- tești, ireconciabilitatea noțiunilor de „natal“ și „străin“ sugerându-se în diferite moduri și concretizându- se în fel și chip, de la soarta eroilor până la aceea a patriei, întruchipate direct ori metaforic], poetul e de părere că „*În jupan mai bine-mi șade/ Pe un cal ca smoala./ Eu în luptă, căzăcește/ Dobândi-voi fa- la./ Și mireasa sprâncenată/ În câmpii natale/ O să-mi fie o mo- vilă/ Răsărită-n vale“* [în original

[= epitet-constantă, întâlnit frec- vent și în alte poezii ale lui Șev- cenko], va locui în casa *străină* și va respecta pe o soacră străină, în original, la Tulbure din nevoia rimei e tradus insignifiant, casă *vrăjmașă* [în mentalul tradițional, măritișul fetei era perceput efectiv ca o *înstrăinare*, și toate epitele referitoare la noua ei stare făceau parte din această sferă semantică]. În poezia lui Șevcenko, însă, acest epitet ține de ireconcilierea în plan- ul național: poetul preferă să se „însoare“ cu *movila sprâncenată* (precum în cântecele românești, cu *negrul pământ*), dar nu în străină- tate, ci în natala lui Ucraină, pe care o purta în suflet. O aseme- nea deducție de- vine logică dacă poezia *La ce bun să mă însor?* se

Sensul personificării șevcenkiene a metaforei universale nuntă-moarte

cară“, biata fată iubitului „...în zori i-adapă calul/ Și îi dă merin- de./ Spada-n teacă-i potrivește./ Arma i-o întinde./ Și trei câmpuri îl petrece./ Suspînând fierbinte [= topos tematic larg atestat în datină, folclor, pictura ucraineană - I.R.]/ Și-o batistă-i dăruiește./ Ca s-o țină minte [= la ucraineni, simbolul logodnei, a legământului tinerilor - I.R.]. Trece un an, al doilea, și-n al treilea an se întorc oștenii de la „nunta sângeroasă“, fata stând pe *movilă* [= simbolul istoriei Ucrainei, toposul definitoriu pentru pei- sajul clasic ucrainean - I.R.], își așteaptă logodnicul, dar, spre ma- rea ei durere, oștenii i-aduc doar „...un sicriu în pânze roșii“ [aco- perirea defunctului erou cu mantia roșie = obicei ucrainean îndătinat - I.R.] și calul eroului, ca în modelul poetic din zona carpatică.

Cea de a doua ipostază a prelu- crării de către Șevcenko a metafo- rei universale *nuntă-moarte*, adap- tată de către vechii greci, popoarele balcanice și slavii de răsărit la împrejurările morții oșteanului (a soldatului, cazacului etc.), la ro- mâni - aproape exclusiv la moartea ciobanului mioritic, o întâlnim în poezia sa, *Gânduri n-am de-nsură- toare* (în traducerea lui Victor Tulbure; în original - *La ce bun să mă însor?*), în care este preluată doar semnificația universală meta- forică a „nunții“ eroului, iar aceas- ta, în al doilea rând, nu este pre- zentată ca întâmplată aievea, ci ca una ipotetică, eroul liric (mai mult ca sigur, autorul însuși) întrebându- se ce rost ar avea să se însoare prin- tre străini, poezia având, prin ur- mare, o tentă autobiografică ce reflectă starea sufletească a poetu- lui aflat printre străini, aceasta fiind scrisă la Kos-Aral, în 1849, în cel de al doilea an al surghiunului. Răspunsul la întrebarea retorică (*La ce bun să mă însor?*) este dat de poetul însuși, și acesta exprimă preferința sa categorică: decât să rădă de el confrății zicând „*Nu-i de-ajuns că flămânzește./ Și că-i rupt în coate./ Iată-și pierde acum și bruma/ Lui de libertate“*, decât „...să intru slugă?/ Să pasc boii? Pe străinul/ Câmp să merg la coasă?/ S-aduc soacrei închinare/

Висока МОГИЛОНЬКА/ На тій Україні - Movilița-naltă/ În cea Ucraină].

Alte constructe ale modelului „clasic“ al nunții-moarte, precum căutarea eroului de către mamă, „testamentul“ acestuia transmis prin calul său (la ucraineni) sau prin mioară (la români) lipsesc din poezia lui Șevcenko, prelucrarea metaforei universale fiind foarte personalizată, conotând semnifi- cații mult mai adânci - personale, naționale și ideologice. Discursul poetic prezintă o interesantă inter- textualitate cu cântecele ucrainene carpatice despre „nunta“ soldatului (legătura biografică, folclorică a lui Șevcenko cu zona carpatică fiind de notorietate), ce se „intersec- tează“ cu cele românești („*Măi sol- dat de vânători./ Un' ți-a fost moartea să mori? etc.*“), acțiunea însă fiind localizată în Ucraina de pe Nipru: „*Și la nunta mea flăcăi /.../ Vor veni cu lucitoare/ Arme și cu tunul./.../ Când în casa-ntune- coasă/ Pe-ataman l-or pune./ Tân- guios precum o mamă/ Tunul o să sune./ Și mult timp după aceea/ Tunul răsună-va./ Înălțându-mi pretutinden/ În Ucraina slava“*.

La prima vedere, o lectură izo- lată a poeziei ar lăsa impresia că aceasta nu conține mai nimic din concepțiile lui Șevcenko, cum se arată, de altfel, în *Dicționarul șev- cenkian* (ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ СЛОВ- НИК, Kiev, 1977, t.2, p.37): „...tema slavei căzăcești este abordată aici în spiritul eroic, propriu lui Șev- cenko și poeziei populare. Din cân- tecele populare poetul a împrumu- tat motivul morții cazacului, în- mormântarea lui, comparația mor- ții cu nunta, a movilei - cu casa“. Contrar multiplei înrudiri a poeziei lui Șevcenko, *La ce bun să mă însor?*, cu creația populară, câteva dintre structurile sale îl „îndru- mă“ pe cititorul perspicace spre o „lectură“ a lor în spiritul pur șev- cenkian, ca de exemplu, motivul pierderii libertății ar putea fi „citit“ cu sensul general acceptat în popor, de însurătoare = „capitulare“, dacă s-ar omite insistenta utilizare a epitetului *străin*: însurându-se și pierzându-și libertatea, cazacul va deveni slugă și va paște boii străini

„lecturează“ în contextul versurilor din perioada surghiunului și se ține cont de evoluția sufletească a poe- tului, oglindită în corespondența și în jurnalul său. Nu trebuie uitat nicidecum nici foarte strânsa legă- tură a poetului cu tot ceea ce îi era apropiat, natal, de care, asemenea eroului său liric, s-a despărțit atât de greu și cu inima scâncind, cum reiese din poezia *Praznic*, scrisă în 1843: „*S-a dus să-și caute viața, soarta./ Trecuse de câmpul natal./ Satul se pierdea în depărtare.../ Îndată-l cuprinse întristarea./ Lacrimile-i acopereau vederea./ Inima frântă simți durerea./ De ceva dor poate să ne fie./ Si-acel ceva-i natala glie“*.

Tristul sentiment al înstrăinării a început din ce în ce mai dureros să-i năpădească sufletul din momentul exilării în 1847, de când și pres- imțirea tragicului său sfârșit printre străini, asemeni eroului căzut în luptă și nelumit de ai săi, treptat devine mai conștientizată: „*Cres- cut-am rob printre străini./ Și, fără să fiu jelit* [la Tulbure incorect - mângâiat] *de-ai mei./ Plângând în robie voi muri“*, concluziona Șev- cenko în primul an al surghiunului (1847), la Kos-Aral.

Dureroasa lui presimțire dobân- dește o intensitate maximă în prima jumătate a anului 1849, în perioada când a și fost scrisă poezia *La ce bun să mă însor?* În scrisoarea sa din 14 noiembrie 1849 către V.I. Repnina, Șevcenko astfel prezenta starea lui sufletească: „...într-un an și jumătate, în legătură cu mine, cel puțin, lucrurile s-au schimbat așa de mult (...), imaginați-vă că în decur- sul acestor ani nu mi-a venit nicio idee, niciun gând inspirat - doar proză, mereu proză sau, mai bine zis, stepă fără margini! (...), mă și mir singur de propria-mi schimbare, acum aproape că nu mai simt *nici tristețe, nici bucurie, în schimb, re- simt împăcarea sufletească, liniștea morală* (subl.n. - I.R.; astfel se exp- lică consonanța simțămintelor poetului cu acelea ale eroului liric al „nunții“ dramatice).

(Continuare în numărul următor)

Ioan REBUȘAPCĂ

REGULAMENT SPECIFIC

privind organizarea și desfășurarea

Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă

În anul școlar 2014 - 2015

Capitolul I Cadru general

Art.1. (1) Prezentul regulament definește cadrul specific de organizare și desfășurare a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă și este elaborat în conformitate cu prevederile Metodologiei - cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare, aprobată prin OM Nr.3035/10.01.2012, numite în continuare Metodologie - cadru și care constituie cadrul juridic general valabil pentru organizarea olimpiadei.

(2) Olimpiada de limba și literatura ucraineană maternă este un concurs de excelență ce se adresează elevilor care au interes deosebit pentru dezvoltarea competențelor de comunicare în limba maternă, a competențelor sociale și civice, a inteligenței lingvistice și a creativității, promovând totodată valorile culturale și etnice fundamentale, competitivitatea și comunicarea interpersonală și este organizat și finanțat de Ministerul Educației și Cercetării Științifice prin inspectoratele școlare județene.

(3) Pentru organizarea și desfășurarea Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă se realizează, de regulă, colaborări, asocieri sau parteneriate cu societăți științifice/asociații profesionale și/sau instituții de învățământ superior, instituții culturale, cu alte persoane fizice ori juridice, autorități locale, organizații neguvernamentale, naționale sau internaționale, uniuni, ambasade, iar colaborările, asocierile sau parteneriatele pot include, în condițiile legii și activități de sponsorizare.

(4) Având în vedere situațiile complexe existente, referitoare la modul de studiere a limbii ucrainene de către concurenți, aceștia vor fi împărțiți pe clase și, în cadrul fiecărei clase, pe categorii, în funcție de modul de studiere a limbii ucrainene de către elevi, după cum urmează:

- categoria A: Concurenții care frecventează o unitate școlară/secție/grupă cu predare în limba ucraineană;

- categoria B: Concurenții care frecventează o unitate școlară/secție/grupă cu predare în limba română sau în altă limbă decât limba ucraineană și care învață limba ucraineană ca disciplină de studiu.

Art.2. (1) Olimpiada de limba și literatura ucraineană maternă este deschisă tuturor elevilor, de la toate formele de învățământ de stat (zi, seral, cu frecvență redusă), particular și confesional, cu condiția să participe la toate etapele organizate și să îndeplinească condițiile de calificare pentru etapele ulterioare la clasa la care sunt înscriși în anul de desfășurare a olimpiadei:

- Ciclul gimnazial - clasele aVII-a și a VIII-a;
- Ciclul liceal - clasele a IX- a XII-a/ a XIII-a.

Art.3. (1) Etapele de desfășurare a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă sunt: pe școală, locală, județeană, națională.

Capitolul II Organizarea olimpiadei. Selecția elevilor și norma de reprezentare

Art.4. (1) Olimpiada de limba și literatura ucraineană maternă este organizată de DGÎLM din cadrul MECS, prin IȘJ/ unitățile școlare subordonate, în parteneriat cu UUR, cu Ambasada Ucrainei în România, cu instituții de învățământ superior din țară sau din afara țării, edituri, organizații neguvernamentale, instituții de cultură etc.

(2) Responsabilitatea organizării și desfășurării olimpiadei revine, în funcție de etapă, unităților de învățământ preuniversitar, IȘJ, DGÎLM, conform prevederilor Metodologiei-cadru.

(3) La etapa națională se constituie Comisia Centrală a competiției naționale, cu cel puțin 15 zile

înaintea începerii etapei naționale a competiției, la propunerea consilierului din cadrul DGÎLM și este avizată de către directorul general al DGÎLM și este aprobată de secretarul de stat care coordonează direcția generală respectivă, conform prevederilor Metodologiei - cadru.

Art.5. (1) La etapele pe școală, locală și județeană, criteriile de departajare sunt stabilite de către Comisiile de organizare și evaluare, conform prevederilor Metodologiei - cadru.

(2) La etapa națională, va participa, din fiecare județ în care se studiază limba maternă ucraineană, indiferent de forma de studiu, câte un elev/ clasă pentru fiecare categorie, primul în ierarhia clasei la care a concurat, cu respectarea punctajului minim prevăzut de regulament, astfel:

- ciclul gimnazial 4 elevi: 2 elevi/ clasa/categorie
- ciclul liceal 8 elevi: 2 elevi/clasă/categorie

(3) Calificarea elevilor la etapa națională a Olimpiadei este condiționată de obținerea unui punctaj minim de 90 de puncte.

(4) În cazul în care la un anumit nivel de studiu nu se realizează punctajul minim, locul va fi redistribuit unui alt nivel de studiu conform celui mai mare punctaj realizat, astfel încât județul să aibă șansa de a obține cele mai bune rezultate la etapa națională și la barajele de selecție a loturilor de pregătire pentru competițiile externe în domeniu, conform prevederilor art.40.(4) din Metodologia - cadru.

(5) În cazul în care se decide susținerea unei probe de baraj pentru calificarea la etapa națională la Olimpiada de limba și literatura ucraineană maternă, aceasta va viza creativitatea elevilor. La toate etapele olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă se va ține seama de faptul că limba (competențele lingvistice) reprezintă un instrument pentru manifestarea creativității și inteligenței lingvistice, nu un scop în sine.

Art. 6. (1) Fiecare comisie județeană va transmite consilierului de la DGÎLM din cadrul MECS baza de date privind elevii calificați, în formatul solicitat, în decurs de o săptămână de la afișarea rezultatelor, precum și județului gazdă pentru etapa națională, conform prevederilor Metodologiei - cadru.

(2) Programul desfășurării etapei naționale a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă va fi propus de către inspectorul de specialitate din județul gazdă și avizat de DGÎLM din cadrul MECS.

Capitolul III Evaluarea și probele de concurs

Art.7. (1) Programa de olimpiadă este programa școlară în vigoare. Toate subiectele propuse și selectate vor ține cont numai de programa școlară în vigoare (competențele de comunicare) și nu vor favoriza tematic vreunul din manualele existente. Subiectele referitoare la redactarea de texte vor fi astfel concepute încât să favorizeze utilizarea eficientă și creativă a limbii în situații reale de comunicare și să nu permită învățarea bazată pe memorarea de texte.

(2) Pentru etapele județeană și națională, subiectele și structura acestora sunt responsabilitatea consilierului DGÎLM din cadrul MECS. În scopul pregătirii subiectelor și stabilirii structurii acestora, toate cadrele didactice pot transmite propuneri de subiecte după modelul prezentat anterior etapelor olimpiadei, în format electronic, pe adresa consilierului DGÎLM din cadrul MECS (codrea.elvira@yahoo.com). Pentru etapele anterioare ale olimpiadei, subiectele și structura acestora sunt responsabilitatea inspectorului de specialitate/inspectorului pentru minorități din fiecare județ în care se organizează Olimpiada de limba și literatura ucraineană maternă.

(3) Timpul de lucru pentru proba de concurs este de 3 ore la ciclul liceal și de 2 ore la ciclul gimnazial.

(4) La toate etapele Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă, rezultatele probei de concurs, sunt apreciate prin punctaje de la 0 la 100, conform baremelor.

Art.8. (1) La toate etapele olimpiadei, evaluarea lucrărilor este realizată de către profesori de specialitate din învățământul preuniversitar, având merite deosebite, care nu au în competiție rude și afini până la gradul al III-lea inclusiv, și care nu au elevi calificați la clasa la care evaluează. Aceștia vor da o declarație scrisă (anexă) prin care să își asume respectarea condițiilor menționate la art. 8.alin (1).

(2) La toate etapele olimpiadei, rezultatele inițiale se comunică prin afișarea acestora, pentru fiecare categorie, pe clase, în ordine alfabetică.

(3) După afișarea rezultatelor preliminare, va avea loc o întrunire cu elevii concurenți și profesorii evaluatori, la care se vor discuta subiectele și baremele probelor de concurs, dificultățile întâmpinate etc. Elevii pot solicita să-și vadă lucrarea, iar profesorii evaluatori vor trebui să explice și să argumenteze, după caz, punctajul acordat.

(4) În cazul în care elevul consideră că punctajul stabilit de comisie nu este în concordanță cu baremul afișat, acesta poate depune contestație (nu se admite depunerea contestației de către altă persoană, de exemplu: părinte, profesor îndrumător, coleg etc.).

(5) Contestațiile se rezolvă conform Metodologiei - cadru.

(6) După eventualele reevaluări la contestații, se afișează rezultatele finale, în ordine alfabetică și valorică.

Capitolul IV Premierea

Art.9. (1) La toate etapele olimpiadei, ierarhia concurenților, în vederea premierii se stabilește în ordinea descrescătoare a punctajului obținut.

(2) La etapa națională a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă, Ministerul Educației și Cercetării Științifice acordă, pentru fiecare an de studiu/categorie, maximum 3 premii, de regulă un premiu I, un premiu II și un premiu III, și un număr de mențiuni reprezentând 10% din numărul participanților, rotunjit la numărul întreg imediat superior, în cazul unui număr fracționar, cu respectarea ierarhiei valorice și a condiției de punctaj stabilite prin acest regulament. În cazul în care 2 sau mai mulți participanți obțin același punctaj în concurs, fără posibilitatea de departajare, comisia poate decide acordarea aceluiași premiu pentru punctaje egale, cu condiția respectării numărului maxim de 3 premii.

Capitolul V Dispoziții finale și tranzitorii

Art.10. (1) Toate informațiile privitoare la organizarea și desfășurarea Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă vor fi făcute publice numai de către președintele executiv al Comisiei Centrale.

(2) Formatul electronic de transmitere a datelor privitoare la elevii calificați pentru etapa națională va fi stabilit de președintele executiv al Comisiei Centrale și comunicat președinților executivi ai etapei anterioare. Aceștia le revine răspunderea privind corectitudinea datelor elevilor, care vor fi transmise în modul indicat de către președintele executiv al Comisiei Centrale.

(3) Orice alte date cu privire la desfășurarea etapelor anterioare celei naționale, solicitate de către președintele executiv al Comisiei Centrale de la președinții executivi ai comisiilor de la etapele anterioare vor fi transmise de aceștia la termenele prevăzute și în formatul cerut.

(4) Prezentul regulament intră în vigoare în anul școlar 2014-2015 și poate fi completat și cu alte aspecte organizatorice specifice fiecărui an școlar.

(5) În anexă este prezentat modelul de declarație pentru membrii comisiilor.

Prezentul regulament a fost elaborat de consilierul D.G.I.L.M. din cadrul MECS, dna Elvira CODREA

Către Uniunea Ucrainenilor din România

Domniei Sale,
Domnului Președinte
Ștefan Buciuta

Stimate Domnule Președinte,

Am luat cunoștință cu nedumerire de unele poziții exprimate public și de unele informații în presă care reiau și interpretează verdictul pronunțat în dosarul privind așa-numitul conflict de interese imputat Dvs., cauză în care am avut onoarea să vă asigur apărarea. Consider onest să afirm că v-am apărut nu numai în virtutea obligației profesionale asumate, ci și din convingerea că împrejurările celor petrecute conturau o evidentă lipsă de pericol social și că era în interesul dreptății și al corectitudinii ca instanțelor să li se înfățișeze dimensiunile și semnificațiile reale ale faptei, pentru a nu prevala răstălmăciri, intrigi și manipulări. Experiența juridică și de viață mi-a relevat adesea un adevăr binecunoscut de orice practician al dreptului, anume că, uneori, faptele pot îmbrăca sau chiar îmbracă aparența unor infracțiuni, dar, analizate cu atenție, nu pot fi alinate celor ce stârnesc justificat oprobiul public. Tocmai de aceea legea oferă și posibilitatea unor verdicte diferențiate, nuanțate, inclusiv a pronunțării unor sancțiuni care nu devin propriu-zis operaționale.

Este și cazul Domniei Voastre.

Deși actul de sesizare a instanței prezintă angajarea la cabinetul parlamentar pe care l-ați avut în Baia Mare a fiicei Dvs. ca având trăsăturile unui conflict de interese, instanța supremă a ținut seama și de faptul că aceasta era o practică permisă și generalizată printre parlamentari, ca o consecință a faptului că demnitarii au dreptul de a fi susținuți în activitatea lor politică de persoanele cele mai fidele și de încredere. În cazul mandatului Dvs. se pune și problema unei persoane care să cunoască obiceiurile și preocupările specifice comunității

ucrainenilor din România. Când, pentru evitarea oricăror suspiciuni, regulile parlamentare nu au mai permis asemenea opțiuni, colaborarea fiicei Dvs. deja încetase.

Având în vedere circumstanțele faptei, instanța supremă a pronunțat o pedeapsă modică, dar mai ales a dispus suspendarea executării pe durata unui termen de încercare de 3 ani. Aceasta înseamnă că în cazul unui comportament corect, adică normal în cazul unui om cu biografia, antecedentele și reputația Dumneavoastră, în timpul termenului de încercare nu suferiți nici o rigoare, iar la sfârșitul termenului de încercare va fi ca și cum pedeapsa nu ar fi existat.

De remarcat este că nu vi s-a aplicat nicio pedeapsă complementară, de interdicere a unor drepturi după expirarea duratei pedepsei, iar pedeapsa accesorie de interdicere a unor drepturi, care se asociază în mod automat pedepsei principale, în cazul Dvs. este și ea suspendată pe durata termenului de încercare. Deci, sub condiția bunei purtări, de care nimeni care vă cunoaște nu se îndoiește, acum și în viitor Dumneavoastră nu vă aflați sub nici o interdicție legală de a ocupa vreo funcție sau de a vă exercita vreun drept dintre cele recunoscute de Constituție oricărui cetățean.

Am parcurs și o opinie exprimată public despre pretinsa aplicabilitate a art.24 litera d din Statutul Uniunii Ucrainenilor din România, conform căreia „în cazul condamnării penale definitive“ a președintelui în exercițiu se desemnează un președinte interimar. Este o interpretare total greșită, care nu face cinste niciunui jurist și care aruncă Statutul în zona gravă a încălcării Constituției, legea fundamentală a statului român. Art.53 din Constituție prevede condițiile în care poate avea loc restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (libertatea de asociere și dreptul de a fi ales fiind fundamentale), iar prima dintre condiții este ca restrângerea să fie prevăzută de lege. Ori nicăieri legea penală (și nici vreo altă lege) nu prevede că simpla pronunțare a unui verdict de condamnare (chiar și condamnarea la închisoare cu executare) ar atrage în mod automat interdicerea exercitării unor drepturi. Pentru interdicerea exercitării unui drept sau altul tre-

buie ca instanța penală să pronunțe, pe lângă pedeapsa principală (spre exemplu cu închisoarea) și pedeapsa complementară a interdicerii unor drepturi, indicându-se cu exactitate dreptul a cărui exercitare se interzice și durata interdicției. În cazul Dumneavoastră nu s-a pronunțat o pedeapsă complementară, iar executarea pedepsei accesorii a fost suspendată. Deci vă exercitați toate drepturile în deplinătatea lor.

Formularea din Statut este eliptică, dar aceasta nu justifică interpretarea contrar Constituției. Iar conform Constituției, interpretarea art.24, lit.d din Statutul UUR nu poate fi decât: în cazul condamnării penale definitive la interdicerea dreptului de a fi ales, de a se asocia, de a mai ocupa funcția deținută, ori, într-o altă ipoteză - în cazul executării unei pedepse penale care face imposibilă executarea mandatului.

Pentru a fi și mai explicit în ceea ce privește susținerea că nu pedeapsa principală (cu închisoarea), ci numai pedeapsa complementară sau accesorie cu executare pot interzice exercitarea unor drepturi sau libertăți, amintesc că există cazuri de condamnați definitiv care candidează sau chiar ocupă loc în Parlament. Sunt rare, pentru că, de regulă, se pronunță și condamnarea la pedeapsă complementară, dar asemenea cazuri există. Și nu trebuie să ne gândim numai la Nelson Mandela sau la Ilie Ilașcu (care, chiar dacă pătimeau pentru convingerile lor politice, închisoarea o ispășeau pentru încadrări în dreptul comun, iar formal juridic nu se pune problema temeiniciei încadrării), ci există și asemenea cazuri banale, fără conotații eroice.

Nu am calitatea să apreciez opțiunile Uniunii Dvs. dar ca jurist și cunoscător al cazului am ținut să-mi exprim uimirea despre interpretarea greșită a unui text din Statut. Singur Congresul Uniunii, care v-a ales, este în măsură să analizeze și să pună în balanță activitatea și reputația Dvs., inclusiv ca urmare a experienței juridice trăite, și nu aplicarea automată a art.24, lit.d din Statut, care ar constitui un abuz.

Cu stimă,

Sergiu ANDON,
avocat

„Protecția minorităților: practica din România“

În ziua de 26 februarie a.c., la Târgu Mureș, a avut loc conferința cu titlul „Protecția minorităților: practica din România, modele europene și inițiativa cetățenească europeană Minority SafePack“, organizată de Fundația Culturală Dr. Bernády György.

Fundația Culturală Dr. Bernády György din Târgu Mureș organizează de mai bine de 15 ani conferințe dedicate problematicei conviețuirii comunităților naționale din România.

În acest an, seria evenimentelor a debutat cu o masă rotundă la nivel înalt organizată în jurul tematicii „Protecția minorităților: practica din România, modele europene și inițiativa cetățenească europeană Minority SafePack“.

Conferința a avut drept scop eliminarea unor interpretări eronate ale aspirațiilor comunităților minoritare, combaterea temerilor reciproce și pregătirea mentalităților pentru o conviețuire fructuoasă prin analiza cadrului actual de conviețuire majoritate-minoritate în România și prin dezbaterile unor modele europene funcționale, pe baza unor exemple concrete.

Evenimentul este menit să creeze o platfor-

mă de dialog pentru prelucrarea trecutului și elaborarea unei viziuni comune pentru viitorul societății românești. Astfel, conferința a fost un eveniment de rang înalt, care a reunit personalitățile sferei politice și civice, respectiv, ale

presei românești, cum ar fi: Kelemen Hunor - președintele UDMR, Markó Béla - fost lider al UDMR, Laczikó Enikő - secretar de stat, Departamentul pentru Relații Interetnice, Laurențiu Ștefan - consilier prezidențial pe politică internă, Corneliu Boicu - din partea PSD,

Mihai Voicu - vicepreședintele Partidului Național Liberal, Vasile Dîncu, președinte IRES, Florin Buicu, Codrin Scutaru, Nicolae Mirco-vici - secretar al Camerei Deputaților, Buciuta Ștefan - președintele UUR, reprezentanți ai Uniunii Sârbilor din România etc.

De asemenea, au fost prezenți și numeroși specialiști în domeniu, precum Lucian Mîndruță - jurnalist, Smaranda Enache - președintele Ligii ProEuropa, György Frunda - consilier al primului ministru, domnul Meirion Prys Jones, CEO al „Network to Promote Linguistic Diversity“ și al Consiliului Linguistic Galez.

S-au purtat discuții pe pachetul de legi privind protecția minorităților, Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, dialogul ce ar trebui să existe între minorități și majoritate, neajunsurile în aplicarea legislației privind minoritățile naționale în România, păstrarea identității etnice, lingvistice și culturale.

Faptul că drepturi pentru minorități sunt, dar aplicarea lor lasă de dorit și în 2015, a fost una dintre concluziile desprinse după o zi de dezbateri și prezentări la conferința „Protecția minorităților: practica din România, modele europene și inițiativa cetățenească europeană Minority SafePack“.

Nicolae Miroslav PETREȚCHI,
director economic UUR

Bunul și mai tânărul meu prieten Mykola Korsiuk, minunatul poet, prozator și eseist, împlinește 65 de ani. Mă alătur celor care-i urează cu acest prilej viață lungă, veselă, plină de bucurii și forță creatoare! Încerc, astfel, să strecor o rază de speranță luminoasă în umbra melancolie de care a fost cuprins poetul când a zămislit poezia de mai jos. O încredințez tiparului în semn de omagiu aniversar. La mulți ani, Mykolo!

Corneliu IROD

Va fi de-acuma toamnă...

Va fi de-acuma toamnă, târzie toamnă,
Dureros strepezită, fără podoabe târzii,
Când în azur cu sufletul ne vom întoarce,
În acel hău albastru, în care nu vom fi.

Va fi doar visul trist ce țese
Cernite umbre-n amurgul pârğuit,
Lumină strecurată, duioasă și cărunță,
Lințoliu sumbru-n ochi de antracit.

Ca gândul treaz și dureros de dincolo,
De care doar zădărnicia a scăpat,
Amăgitoare mreje, precum o amintire,
În suflet crește țipăt disperat.

În inimă durerea înfige azi blestemul,
Crestând pe un răboj prevestitor
Pecetea din vecie și singura comoară,
Cu care se-nsemnează destinul tuturor.

Zgârcit și orb, precum din cer e semnul
Cu care strălumiți suntem în ceasul sfânt,
Când și furtuna ademenitor dezlănțuită
Menește pentru noi doar bezna din adânc.

Va fi, deci, toamnă, târzie toamnă,
Cea de pe urmă toamnă-n azurul din abis;
De râsul lumii, ca pân-acum: albastră
consonanță,
Dar fără gânduri, fără îndoieli,
fără vreun vis.

Traducere din limba ucraineană de
Corneliu IROD

MĂRȚIȘOR CU ȘNUR DE INTERFERENȚE LIRICE

Martie - lună a anului în care dăm primii
piept cu... Mărțișor!
Încă un pas și-un ceas - și-ascultăm iarna
care se duce de la noi.
Trist pe-o scenă de ogradă joacă omul
de zăpadă.
Nici cod galben, nici portocaliu, doar Baba
Dochia scuturându-și cojoacele.
Ochi oblic mirați. Surâsul răsare...
Mărțișoarele din piept își fac efectul.
În timp ce atârână la rever, „sexi-mărțișorul“
privește spre decolteu - și n-are un motiv
prea îmbietor. Decolteul de la decolo vine.
Decolo înseamnă a tăia capul. [Mai bine
ar fi însemnat „a suci capul“...].
Geruțul de peste noapte s-a întors deodată -
a uitat ceva: ce a uitat!?
Totuși, imprimăvărare! Picuri din salcie -
din liliac muguri.
Marile averi dobândite ilegal încă mai dorm
în haine scumpe, blănuri și covoare pline
de molii.
Toate violetele din acest început de
primăvară se recunosc între ele.
Idea tragerilor loto de Mărțișor de anul
acesta e un „copac singuratic“,
în peisajul primăverii. Unde să-și facă,
deci, naive, păsările câștigătoare „cuib“?
Depresie sau astenie de primăvară?
Mă supăr odată cu fiul meu,
la topirea zăpezii.
O muscă se trezește din amorțea.
Pervazul cabinetului stomatologic
ascultă... Anestezia făcută de dentist
s-a „trezit“ și ea!
Un vânticel dinspre Guvern ne sună la
ureche cuvinte de virtuale taxe
și crude scumpiri.
Mi-am găsit un job de sezon primăvărat:
purtător de „verde crud“.
Clopotnița doarme sub lună. Ferice vis...
până la vară!
Trosnetele mugurilor fac repetiție în surdină,
la poligonul de trageri.
Un mărțișor cu simțul sărbătorii știe să se
bucure și de ziua de 8 Martie!
Ciocănitorea flămândă contemplă cu capul
plecat vestimentația
săracă a pomilor din grădină.
Umor în glas, zeflema, miracol de tandrețe,

și-această libertate a guguștiucului care
cântă anotimpul.
O bătrânică surâde în fața unei tarabe cu
mere zbârcite. Simplă coincidență.
Vecinului de bloc îi încolțește o idee și
colocatarii o numesc
sămânță de ranchiună.
O dovadă că borcanul cu murături e pe
golite, e și faptul că trufandalele
primăverii timpurii fac ravagii la
prețuri prin piețe.
Noptile șoptesc pernei că tot visele
promovează fiecare zi, din
orice-nceput de primăvară.
Puțin câte puțin, Firicel-de-Iarbă scoate
câpșorul pe lângă carapacea unei pietre.
Nu din comoditate, o muscă pune suflet pe
plasa de protecție a ferestrei,
însistând tacticoasă să poftească
în cameră.
Nu mai privim crăciunița din glastră ca pe o
sursă de visare, ci ca pe o sursă
de conservare a energiei
verdelui pentru începutul de iarnă.
Pădurile și câmpia s-au plâns DNA-ului
de niște retrocedări lacrimale! E timpul
de reacționat, corespunzător, până vin ploile.
Prin uneltele sale de arat și semănat, omul
simplu se exprimă mai sincer decât prin
cuvintele unor programe de informații și
știri cu care unele televiziuni uneltesc...
După roată, cică legislația validează
„colivia“ din prea mare dragoste
pentru „păsările călătoare“.
Să distrugi un cuib de rândunici pe motivul
că „pictează“ peretele alb al casei - e totuși
un păcat! Uitam că și noi avem un cuib,
dar spre deosebire de lăstuni,
noi îi punem lacăt.
.....
Totodată, mai înainte de altele,
Martie - zis și Mărțișor
Se uită-n ochii noștri
Ca-ntr-o oglindă de recunoștință:
Omagiu adus titanului literaturii ucrainene,
TARAS ȘEVČENKO [9 martie 1814 - 10
martie 1861].

Mihai MATEICIUC

Iuri Pavliș

Cuvântați-mă,
florilor

Cuvântați-mă, florilor,
Să mă fure culorile
De sub streășina norilor
Când mă caută zorile.

Cuvântați-mă, florilor,
Prima rază când scapără.
Gingășia culorilor
Când mă fură - mă apără.

Cuvântați-mă, florilor,
Dăruindu-mă cântului
Să fiu liniștea zorilor
Pe altarul cuvântului.

Dor de soare

La marginea zării se-adună roșeața
Și-o ultimă rază voi cere în dar.
O noapte de visuri și-apoi dimineața,
O filă-mi va da bunul meu calendar.

Voi rupe o filă la stinsul de stele
Să zboare cu mine spre cerul de-azur.
Cu soare-răsare zidi-voi castele
Din crengile brazilor jur-împrejur.

Și ziua și noaptea mă caută-n soare
Cu ochii, cu brațele pline de dor
Iar zilele reci - desfrunzite cotoare
Ca rănille umbrei apuse, mă dor.

PARODIE

IURI PAVLIȘ

Dor de soare

La mijlocul zilei aici în comună,
În zile de vară, e-un soare torid
Și-atuncea la umbră oameni se-adună
Și-o pun de-o poveste, cam asta decid.

Mai rupe o filă de cec, cine are,
Sau cere pe credit o ladă de bere
Și stau la povești până soare răsare
Din nou peste fire, așa cum se cere.

Dar merg și la muncă pe drumuri de munte
Apoi dimineața, cu pas liniștit,
În zile când plouă - eu însă, cuminte,
Rămân spre a scrie ce-au mai povestit!

Lucian PERȚA

Discursul Președintelui Ucrainei, Petro Poroșenko, la Conferința pe probleme de securitate din München

Stimate domnule Ambasador,
Stimați Președinți participanți la discuție,
Doamnelor și Domnilor,

Am venit aici cu amintiri minunate despre conferința din München de anul trecut. Ea a avut loc exact înainte ca Ucraina să plătească un tribut cumplit în vieți omenești pe Maidan pentru a putea deveni un stat democratic european. Și declar, astăzi, la München că sunt mândru de țara mea.

Această conferință a confirmat în 50 de rânduri că obligațiile, responsabilitatea și valorile sunt componente fundamentale ale securității globale și păcii. Și eu am fost atunci foarte mândru fiindcă Ucraina a arătat Europei și întregii lumi că merită să lupte pentru democrație și valori.

Au fost timpuri când noi am crezut în dreptul internațional. Am crezut că pretențiile teritoriale, agresiunea, dreptul celui puternic au rămas în urmă, cel puțin pe continentul nostru.

Acum, însă, această convingere a dispărut. Anul 2014 a dat acele ceasornicului cu zeci de ani sau chiar cu un secol în urmă. Vecinul nostru a încălcat dreptul internațional și a anexat o parte a teritoriului nostru. Fostul nostru partener strategic duce astăzi un război hibrid împotriva unui stat suveran, cofondator al ONU.

Munți de minciună și propagandă au fost clădiți în zidul urii care a crescut între cele două popoare, cândva prietene. Frontierele tranzitate altădată de mărfuri și prieteni, acum sunt invadate de tancurile, artileria și muniția rusă.

De câte dovezi mai avem nevoie pentru a demonstra un fapt evident, și anume că pe teritoriul nostru se află mercenari, arme, antrenori militari și trupe rusești.

Astăzi, am adus cu mine actele de identitate și carnetele militare ale soldaților și ofițerilor ruși care se găsesc la noi. Este cea mai bună dovadă a agresiunii și a prezenței militarilor ruși. Ultimul an a fost o tragedie continuă pentru poporul meu.

Numărul soldaților ucraineni căzuți la datorie pentru apărarea Ucrainei împotriva agresiunii a ajuns la 1432. De asemenea, 5638 de locuitori pașnici și-au pierdut viața din luna aprilie până în prezent...

Această agresiune deschide cutia Pandorei pentru securitatea internațională și de aceea soluționarea ei nu trebuie amânată. Conflictul trebuie soluționat și nu înghețat.

Acum este clar că dacă Ucraina nu va putea să-și asigure pacea și să-și restabilească integritatea teritorială, revizuirea frontierelor, proliferarea terorismului, catastrofa umanitară și tehnologică vor continua. Și îmi face plăcere să discut cu prietenii mei, președinții țărilor care sunt parteneri ai Ucrainei.

Noi suntem astăzi în situația de a ne lupta pentru libertatea și independența Ucrainei. Dar aici e vorba, în același timp, de libertatea Europei, de independența Europei și de securitatea lumii.

Cred că e o hotărâre bună că majoritatea discuțiilor de astăzi sunt consacrate Ucrainei și crizei ucrainene, agresiunii împotriva Ucrainei și găsirii modului de soluționare a acestor probleme.

Eu sunt un președinte al păcii, nu al războiului și primul meu pas în această funcție a fost armistițiul unilateral și Planul de pace. În timp ce ne aflăm la summitul NATO din Wales, au fost

semnate Protocolul de la Minsk și Memorandumul de la Minsk pe baza planului meu de pace. În aceste documente sunt cuprinse chestiuni extrem de simple, și anume oprirea imediată a focului, eliberarea prizonierilor, închiderea frontierelor ucrainene, retragerea tuturor trupelor străine de pe teritoriul nostru, un mecanism democratic foarte simplu - alegeri libere și oneste pe baza legislației ucrainene, confirmate de observatorii străini. Alte modalități de a-i reprezenta pe cetățenii din Donbas într-o țară liberă și democratică nu există. Dar aceasta nu i-a convenit opoziției noastre.

Sunt convins că numai Memorandumul de la Minsk și Protocolul de la Minsk, recunoscute în lume, vor putea stabili situația din Ucraina. Noi nu vom recunoaște niciodată alegerile ilegale din 2 noiembrie în cadrul cărora ar fi fost aleși liderii ai așa-numitelor Republica Populară Luhansk și Republica Populară Donețk.

Ei își exprimă mirarea de ce noi nu dialogăm cu teroriștii. Pentru început, trebuie să realizăm armistițiul și numai după aceea să organizăm alegeri într-un mediu democratic și aceasta cât mai repede.

Vă imaginați că cineva din Europa secolului al XXI-lea poate fi împotriva armistițiului fără nici-un fel de condiții? Cred că aceasta este o mare provocare la care trebuie să primim un răspuns în următoarele ore sau zile. Cine va răspunde pentru lipsa păcii?

Doamnelor și Domnilor,
Restabilirea armistițiului este obiectivul nostru principal. Trebuie să ne asumăm obligativitatea de a depune eforturi conjugate.

Cu câteva zile în urmă, Germania și întreaga lume a pierdut una dintre cele mai mari personalități ale istoriei contemporane, pe președintele federal Richard von Weizsäcker care a avut un rol deosebit și în ceea ce privește soarta Ucrainei. El este acela care a trimis o scrisoare predecesorului meu, primului președinte al Ucrainei, Leonid Kravciuk, și a recunoscut independența noastră. La un moment dat, domnia sa a spus: „Problema Germaniei va fi deschisă atâta timp, cât poarta Brandenburg va fi închisă”. Parafrazând cuvintele sale, aș vrea să afirm că problema Ucrainei va fi deschisă atâta timp, cât vor fi închise inimile comunității mondiale pentru a o ajuta în sfera militară.

Noi suntem o națiune independentă și avem dreptul de a apăra poporul nostru. Noi nu am încălcat niciodată și nu încălcăm Memorandumul de la Minsk și nu întreprindem pași în direcția încălcării lui. Dar, ca președinte al țării mele, răspund de viața fiecărui ucrainean. Și dacă vom depune toate eforturile pentru semnarea protocolului de pace, de încetare a focului, vom avea dreptul de a ne apăra teritoriul și poporul nostru cu sprijinul întregii lumi.

Știu că între mulți experți existau dispute cu privire la acordarea acestui sprijin, apreciind că ajutorul militar va provoca o agresiune. Noi vedem, însă, că lipsa de apărare contribuie la escaladarea situației. În timpul acestui conflict am demonstrat responsabilitate și faptul că nu vom folosi armamentul de apărare pentru atac.

Cu cât apărarea noastră este mai puternică, cu atât suntem mai convingători în diplomația noastră.

Suntem gata să oprim imediat și în totalitate focul, dar și Rusia trebuie să fie gata pentru aceasta. Armistițiul în Ucraina trebuie să fie una dintre căile de consolidare a stabilității în societatea europeană și internațională.

Anul acesta, marcăm 40 de ani de la Acordul de la Helsinki și eu cred că avem nevoie de un mecanism clar de garanții privind respectarea obligațiilor internaționale adoptate în cadrul documentelor de bază, în special al Statutului ONU, Actului Final de la Helsinki și al Cartei de la Paris.

Un comportament ca acesta în relațiile internaționale nu mai poate fi acceptat în Europa. Vorbesc despre o nouă Cartă Europeană a Responsabilității. În acest document, toate țările și-ar putea reconfirma obligațiile lor internaționale anterioare. Carta poate asigura în plus instrumente și mecanisme clare de pedepsire pentru încălcări. Suntem gata să prezentăm opiniile și propunerile noastre pentru acest Statut în vederea examinării lui în cadrul OSCE. Anul acesta în mai, vom avea o conferință la New-York privind revizuirea acordului de neproliferare a armelor nucleare. Vă rog să-mi permiteți să mă opresc și asupra unui alt aspect important al actualei situații internaționale în sfera securității care are legătură cu unul dintre efectele crizei ucrainene pe care l-aș numi „încălcarea promisiunii făcute Ucrainei”.

Am în vedere încălcarea clară de către Rusia a Memorandumului de la Budapesta din 1994 în care Rusia, împreună cu Marea Britanie și SUA, s-au obligat să respecte suveranitatea și integritatea teritorială a țării mele în schimbul intrării Ucrainei în Acordul de neproliferare a armelor nucleare și renunțării la armamentul său nuclear. Cu 20 de ani în urmă am predat 1420 de rachete nucleare în schimbul garanțiilor de securitate. Astăzi, cred că avem dreptul să primim arme neletale, în cadrul Memorandumului de la Budapesta pentru apărarea țării noastre.

Aș vrea, totodată, să atrag atenția asupra faptului că nu există nicio răspundere juridică, conform normelor de drept internațional, pentru propagandă cinică și agresivă îndreptată spre încurajarea și ațâțarea urii naționale, de rasă sau confesionale.

Apreciez că Rusia, trebuie să răspundă pentru propaganda cinică și ilegală care duce la ură religioasă și națională. Într-un singur an, numărul persoanelor din Rusia care au o atitudine nefavorabilă Ucrainei a crescut de la 26% la aproape 60%.

Trebuie să creăm mecanisme și instrumente internaționale legale care să contracareze propaganda și să oblige țările să fie mai responsabile și să respecte principiile neamestecului în treburile interne ale altor state...

Noi așteptăm summitul Parteneriatului Estic din Riga unde vreau să mă întâlnesc cu partenerii mei europeni nu pentru a discuta despre război și sancțiuni. Vreau să discutăm despre felul în care putem colabora pentru consolidarea păcii, susținerea reformelor din Ucraina, introducerea regimului fără vize pentru ucraineni și cum putem realiza speranța poporului ucrainean privind intrarea în comunitatea europeană.

Vă mulțumesc și glorie Ucrainei!

Pagină realizată de **Ion ROBCIUC**

UCRAINA - mai aproape